Nr. 85 (15.175). Lwów, niedziela 16. kwietnia 1939. Rok LX.
Ч. 85 (15.175). Львів, неділя 16. квітня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codzienn e rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Урядовий комунікат про виїзд німецької фльоти.

БЕРЛІН, 14. IV. ПАТ. У звязку з недалеким виїздом німецької фльоти на еспанські води, проголошено тут урядовий комунікат такого змісту:

„18. квітня ескадра німецької фльоти у складі 2 панцирників, 2 кружляків, 2 дивізіонів контрторпедовців, 2 фльотиль підводних човнів, разом із супровідними кораблями покине свої матірні пристані й виплине за кордон у ціли переведення вправ. Підчас тієї подорожі німецька фльота завитає до еспанських пристаней, португальських, еспанського Марока та Танжеру. Цим рейдом навизує німецька фльота давню свою традицію, що її перервала громадянська війна в Еспанії".

На підставі здобутих інформацій німецька ескадра буде складатися із загальної скількости 40 одиниць. Кожний дивізіон контрторпедовців буде складатися із трьох одиниць, кожна фльотиля підводних човнів з пяти одиниць.

Военна підготова Египту.

КАІР, 14. IV. ПАТ. Египетський уряд визнав цілу лібійську пустиню за майбутній военний терен та у звязку з тим заборонив відбувати там сухопутні й повітряні подорожі. Границя того терену веде від Солюму над Середземним морем, здовж побережжа до Буркель Араб відки скручує на полудне від озера Курсум і далі йде рівнобіжно до Нілю аж до висоти Ассуану. Нечисленне бедуїнське населення, що замешкує той терен, дістане пашпорти.

Чяно виголосить завтра промову.

РИМ, 14. 4. ПАТ. Завтра на святочному засіданні фашистівської палати мін. Чяно виголосить промову, присвячену останнім міжнароднім подіям. На тому засіданні буде присутня альбанська делеґація, яка приїде до Риму, щоб вручити італійському королеві альбанську корону.

Англія намагалася за всяку ціну притягнути Совіти до спільної декляраціі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас вчорашньої дискусії в палаті громад розвинулася дискусія між послом - лейбуристом Дальтоном і міністром скарбу Саймоном, який відповідав від уряду. Дискусія торкалася Совітів.

На запит посла Дальтона, чи Англія пробувала здобути співпрацю Совітів до акції над вдержанням миру, Саймон відповів, що нема ніяких тенденцій вилучити Совіти. Негайно по окупації Чехословаччини звернулися ми до Совітів, щоб вони прилучилися до деклярації чотирох великодержав. Одначе — підкреслив Саймон — виявилося, що неможливо зреалізувати цю думку і Велика Британія приневолена була повести інший курс. Що ж торкається совітської суґестії конференції, то, як підкреслює Саймон, то конче треба було, щоб така конференція мала успіх, бо її заломання спричинило би більш шкоди, як зпочаткування дискусії іншими способами. Ми напевне намагалися би перемогти всі труднощі на тому шляху, якби ми мали віру в те, що така метода найкраща.

Важна місія марш. Ґерінґа в Римі.

РИМ, 14. 4. Сьогодні вечором прибув тут фельдмаршал Ґерінґ. На двірці витав його Мусоліні, граф Чяно віцеміністр військових справ ґен. Паріяні, віцеміністр летунства ґен. Валле, віцеміністр маринарки адм. Кавачарі та багато інших визначних представників уряду. На двірці був теж і маршал де Боно і маршал Бальбо.

ПРОГРАМА ПОБУТУ МАР. ҐЕРІНҐА В РИМІ.

Підчас свого побуту в Римі маршала Ґерінґа прийме на авдієнції та сніданням король Віктор Емануїл. Опісля Ґерінґа гоститиме Мусоліні, який відбуде у присутности міністра закордонних справ Чяна політичні розмови з марш. Ґерінґом. Політичні розмови будуть теж продовжуватися і в неділю. Останній день побуту марш. Ґерінґа матиме наскрізь приватний характер.

ВІЗИТІ МАР. ҐЕРІНҐА ПРИДАЮТЬ ВЕЛИЧЕЗНЕ ЗНАЧІННЯ.

РИМ. Приїзд мар. Ґерінґа до Риму з офіціяльною візитою викликав у політичних колах незвичайно велике зацікавлення. Тут пригадують, що Ґерінґ виїхав до Сан Ремо на відпочинок безпосередньо перед окупацією Чехословаччини, плянуючи по кількатижневім побуті на ліґурійськім березі виїхати до Риму, щоб стрінутися там з італійськими державними мужами. Як відомо, внаслідок чехословацьких подій Ґерінґ мусів перервати відпустку і вернутися до Німеччини. Вернувшися до Італії, Ґерінґ задержався знову якийсь час в Сан Ремо, був у Лібії і тепер являється в Римі як офіціяльний гість. Тут панує переконання, що темою розмов Ґерінґа з італійськими державними діячами будуть події останньої доби, які трапилися на міжнародній арені та майбутні їх наслідки.

„Анґріф" пише, що відвідини марш. Ґерінґа в Римі матимуть велике значіння. Розмови, які там відбудуться дадуть змогу потвердити сильну тривкість італійсько-німецької приязни у всіх ділянках, зокрема тепер з уваги на намагане окруження державами осі.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ПРО ВІДВІДИНИ МАРШ. ҐЕРІНҐА.

ПАРИЖ, ПАТ. Головний невральґічний пункт, як виходить із алярмових голосів паризької преси, знаходиться таки на Середземному Морі. Французька преса кладе велику вагу на відвідини марш. Ґерінґа в Римі, заявляючи, що ці відвідини можуть мати вирішне значіння на розвиток дальшої ситуації. Паризькі політичні кола закидують Берлінові, що він з уваги на примирні кроки анґлійського уряду, який хоче вдержати при життю анґлійсько-італійський договір, намагається штовхнути Італію до якоїсь далеко йдучої акції на Середземному Морі, щоб таким чином замкнути Італії якунебудь дорогу до порозуміння з Римом і Парижем. Акція німецька, на думку паризьких кол, буде з одного боку намовляти Італію до неуступчивости, з другого боку буде підюджувати новонароджений імперіялізм Еспанії проти Анґлії та Франції.

„Парі Міді" пише, що відвідини Ґерінґа означають без сумніву спробу підчинити політику Італії цілям Берліна та підбурити еспанські настрої, щоб загрозити таким чином комунікації.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Відбирають альбанцям зброю

ТІРАНА, 14. 4. Стефані подає, що начальний вожд італійської армії в Альбанії видав розпорядок, яким наказує всім мешканцям Альбанії зложити негайно всю пальну зброю в найближчій команді італійського війська, або на станицях жандармерії альбанської.

—o—

Поворот міністра Гебельса.

БЕРЛІН, 14. 4. ПАТ. Сьогодні рано прибув до Білгороду мін. Гебельс літаком. По короткім побуті мін. Гебельс виїхав у дальшу дорогу й нині вернувся до Берліна.

Розмови дипльоматів не вгавають.

ЛЬОНДОН, 14. 4. Премієр Чемберлен відбув сьогодні рано цілогодинну розмову з мін. Галіфаксом. Відтак премієр Чемберлен прийняв амбасадора Злучених Держав Кеннеді. Пополудні виїхав Чемберлен на „вікенд". В неділю він вернеться до Льондону. Льорд Галіфакс теж виїхав на „вікенд"

Хто виграв би на теперішній війні?

Львів, 14. квітня 1939.

Саркастично настроєний читач, побачивши той запит у наголовку цієї статті, міг би зауважити, що за правильну відповідь можна б заінкасувати від ґенеральних штабів ріжних держав світа непогані грошенята. Очевидно, що нема такої поважної справи, яка не давала б притоки до жартів, ба навіть — якої не можна б осмішити. Не дармо їдкий дотеп, сарказм і сатира цвили найбуйніше — підчас великої французької революції! Бо гумор — це один із наймаркантніших виявів вічної живучости людського роду та метушливости людського духа. І саме у таких важких часах, як нині, у деяких повних гумору дотепах скрита більша правда, ніж у преповажних міркуваннях. І тому не будемо ображуватись, коли хтось з усмішкою глядітиме на спробу дати таки відповідь на питання, яке хвилює великодержавницькі ґенеральні штаби та самі пошукаємо її у дотепі. Ось один із дотепів, які на цю актуальну тему кружляють в останнім часі: просимо виписати шість прізвищ, одно під другим, у такій черзі: Муссоліні, Гітлер, Франко, Галіфакс, Чіяно, Бонне; підкреслені букви у тих прізвищах дають відповідь на запит: хто тепер виграв би на війні? СТАЛІН.

Який новий чудовий приклад на правду про змінливість міжнародньої конюнктури та про плинкість подій у широкому світі! Адже мінхенський та віденський розподіл Чехословаччини й перемога ґен. Франка в Еспанії були — здавалося — смертельними ударами для Совітів, для їх впливів в Европі. Вони втратили дві найсильніші свої бази: у Празі й Мадриді, а з упадком Ліґи Націй — їх взагалі немов викинули з Европи. Після скасування 40-годинного тижня праці у Франції, після франко-німецької заяви приязни та висилки марш. Петена як акредитованого амбасадора у національній Еспанії — ані у внутрішній ані в закордонній французькій політиці не залишилось ні сліду фронто-людової лінії, при всьому формальному іствуванні і надалі центролівої більшости у паризькій палаті депутованих. Льондон ще яскравіше підкреслював брак звязків із своєю совітською амбасадою. Совіти були ізольовані. Нині Совіти є у найкращій міжнародній ситуації з усіх інших великих та малих держав Европи, Азії та Америки.

Та знаменита ситуація полягає у тому, що першазвсе здійснюється мрія совітської державної дипльоматії, одночасно мрія теоретиків світової комуністичної революції, а саме — щоб пережерлися держави демократичні з націоналістичними і вплутались у війну, яка — без огляду на перемогу одної чи другої сторони — коштувала б міліони людських жертв та принесла б матеріяльну і духову руїну обох сторін обох зненавиджених ворогів комунізму! Які чудові вигляди для соціяльних потрясень, кермованих уже безпосередньо з Москви! А поки дійде до такого моменту для безпосередньої революційної акції — можна зберігати найвигіднішу позицію „невтрального" глядача та підбурювача всіх проти всіх. Старий традиційний ворог Росії — Англія, — яка від часів Анни Іванови та Катерини II., себто початків російської експанзії на південний схід (цікаво, як то та експанзія вічно перла в сторону Індій та сухопутніх шляхів до Індій від 1730. р. по 1881.), вважала б найбільшим своїм успіхом її розвал, — нині — хоч і виказує нехіть вязатися з Совітами — проте конферує з п. Майським та передусім — експонується проти III. Німеччини й фашистівської Італії. Совіти входять у міжнародні комбінації демократичних великодержав то як активний военний союзник, то лиш як доставець военних матеріялів, то — у найгіршому випадку — як „прихильно-невтральний" партнер, але завжди — партнер.

Для громадян сумежних із Совітами держав — балтійських, Польщі, Румунії — Совіти раптом немов перестали істнувати. Чи ви читали в останніх тижнях бодай одно слово про те, що Совіти можуть бути для тих держав небезпечні?! Пересічний польський громадянин, який завжди був свідомим або підсвідомим русофілом, перейнявшися психікою та світоглядом Поплавського-Дмовського-Ґрабського, і не міг терпіти німців, виключає всяку думку про те, щоб можна мати якунебудь прикрість від Совітів. Розумування не позбавлене льоґіки: адже для Совітів не є небезпечна Польща, Румунія, Латвія чи Естонія, тільки III. Німеччина, і тому Совіти мусять у власному інтересі підтримувати всіх, хто стояв би у війні — проти німців. Є тільки у тому розумуванні одна щілина: у політиці вороже становище супроти одної сторони не означає ще приязного становища до другої. Іншими словами, теза „вороги наших ворогів є нашими приятелями" має іноді своє застосування, але й не мусить його мати. В усякому разі може бути стосована тільки дуже коротко, тільки на той час, коли воно вигідно.

Нема ніякого сумніву, що одним із головних промоторів англійської енергії у монтуванні протинімецького фронту є факт, що найбільші жертви, що їх може принести на вівтарі нової европейської війни Велика Британія, були б менші від найменших жертв усіх інших вплутаних у війну держав та народів. Крізь всю всесвітню історію червоною ниткою веться роля Англії — як режисера, а не головного актора. У цьому ґеній її дипльоматії, у цьому її сила. Але навіть та розмірно найвигідніша позиція Англії не є ще така вигідна, як позиція Совітів. Бо Англія таки заанґажувала б у війну — крім ризика своїх безпосередніх інтересів та свого престіжу — експедиційний корпус на европейський суходіл, морську і повітряну фльоту, фінанси. Совіти обмежились би до змобілізування всіх своїх сил та — вичікування відповідної хвилини, поки скервавляться учасники війни та можна буде щонебудь для себе зарвати. Очевидно: не як воююча сторона, тільки як „невтральний" глядач, який щонайвище покличеться у догідному моменті на „волю населення", на „право самовизначення", спекулюючи на военній перевтомі Европи та на неохоті інших вплутуватись у нову війну. На випадок виграної протинімецького бльоку — Совіти завжди зможуть до нього прилучитися, щоб потім брати участь у мировій конференції і щось для себе виторгувати, на випадок програної — вони матимуть ще цілком свіжі й ненарушені сили тоді, коли і переможені і переможці матимуть за собою виснажливу военну кампанію. Чи це не вигідно?!

Тому тепер совітська преса й совітське радіо такі делікатні, такі стримані, так немов тільки мимоходом реферують европейську метушню, так підкреслюють своє „моя хата зкраю". Якщо вже Совітів не приймають як рівного з рівним до військово-політичного франко-анґлійського союзу, якщо лякаються відбудови передвоєнного три-порозуміння, то — мовляв — краще не пхатися, приготовлятися і чекати, що з того вийде. Хай Европа переріжеться — Евразія має час.

Не Мусоліні, не Гітлер і не Галіфакс — але Сталін виграв би на теперішній війні! І тому, що провідні мужі у всьому міжнародньому політичному світі напевне здають собі з цього справу — нема ще війни. Маємо надію, що й не буде.

ік.

Зайві та шкідливі непорозуміння.

Якже часто чуємо сьогодні питання: що доцільне закладати на селі, кружки „Союзу Українок" чи секції господинь при „Сільському Господареві"? Або: Чи доцільно засновувати другу жіночу орґанізацію, якщо одна в селі вже є? Чи не буде це джерелом заколоту, ферменту, незгоди?

Отсі питання, сумніви є доказом, що не всі ще орієнтуємось як слід у цих важних і важких обставинах, в яких живемо. Не всі спостерігаємо, які зміни заходять у нашому господарському житті.

З тої причини всі ці зайві побоювання і непорозуміння. Постараюся хоч коротко торкнутися цієї важної справи.

В першу чергу мусимо освідомити собі, що сільська господарка переходить на зовсім нові тори. Не треба бути спеціялістом господарем, щоб завважити, що ніякий господар не спірає сьогодні своєї екзистенції на сіянні збіжжа, садженні загонів картопель і тим подібних старомодних речах. Сьогоднішнє сільське господарство — це менша або більша фабрика. Більшість господарських продуктів не збувають там у „сирому" первісному стані. Їх переробляється при помочі власних безробітних рук на продукт вищої господарської й торговельної вартости. Напр.: замість засівати все поле збіжжам, господар засіває відповідно його частину пашними рослинами. Ними кормить краще корови (кращої породи), при відповідній науці збільшує їх молочність і такаж молоко збуває у своїх молочарнях і таким способом розбудовує своє власне та рівночасно й народне господарство.

Подібно діється і в ділянці годівлі безрог. Там теж впроваджують нові породи тварин, плекають і годують їх новими способами так, щоб відповідали потребам не тільки домашнього, але й заграничного ринку. Оставлю паш, що їх господарство продукує для більших господарських тварин, використовують на плекання дрібних тварин, ось хочби до ведення на таких недоцінюваних кріліа. Прибутки, що

їх дають уміло плекані вовнисті чи срібласті кролі, дають сьогодні в малому господарстві вже поважні суми.

По межах, городах помалу підростають морвові дерева і враз із тим чимраз більше поширюється плекання шовкопрядки. Птахівництво розбудовується. Нові породи курей. Новітні їх приміщення, вміле плекання, контрактовий збут яєць через наші кооперативи — це все має нам помогти з птахівництва зробити таксамо важну господарську ділянку, якою є молочарство. Але на цьому ще не кінець.

Держава змагає до найбільшої самовистарчальности. У звязку з цим треба звернути увагу на вівчарство, управу конопель, льону. Тут знову вводять нові породи овець, волокнистих рослин, і навчають, як їх плекати, використовувати. Те саме на полі садівництва, городництва і всього іншого, що тільки іствує в господарстві. Це все справи не легкі, вимагають багато труду, зусиль, доброї волі і науки.

Цеж кладуться основи під цілу новітню господарку. І цей час є рішальний для неодної дуже важної для нас господарської справи.

А тепер питання: в чиїх руках, від кого залежать наші успіхи чи неуспіхи у цих справах? Хто є головним працівником, а то й керманичем тої цілої господарської машинерії?

Безперечно жінка. Всі нові незнані досі господарські ділянки мусить наша селянка опанувати, з давніми тисячлітніми звичками й забобонами рішуче зірвати. Задля цього вона мусить дістати всяку поміч, науку, провід, а то й матеріяли і з годівельної і з рослинної ділянки.

Якщо нам цього не далаб наша власна господарська організація, то наше село мусілоб залишитись поза скобками нового господарського життя, або приймати поміч і науку від когонебудь іншого, як це вже нерідко буває.

Ось чому таке пильне й конечне гуртування жіноцтва в кружках „Сільського Господаря", в секціях господинь. Ніхто інший не всилі дати селу тої важної науки, як тільки „Сільський Господар". Тут треба не тільки доброго фахового знання, треба знати, як і звідки примстарати потрібні матеріяли. Треба їх побирати з приписаних згори джерел і тільки господарська організація може тепер дістати їх по можливій ціні. Крім цього треба ще й бути у контакті з Хліборобською Палатою, щоб кожночасно могти пристосуватися до вимог, які вона ставляє у всіх господарських ділянках.

Чи треба ставити питання, чи потрібні нам жіночі секції при „С. Г."?

Але рівночасно з тим нема сумніву, що жіноцтву потрібна ще також його власна організація „Союз Українок". Таксамо, як кожному ясно, що „Сільський Господар" не заступить народові „Просвіти", таксамо повинні ми розуміти, що секції господинь при „Сільському Господареві" не можуть дати сільському жіноцтву того всього, що їм крім господарства необхідно знати й уміти.

Потреба піднесення загального рівня освіти, дуже погане здоровля села, часто жахливий моральний стан села, де в багатьох околицях шириться злодійство, пиянство, відступництво від церкви й народности — це все кличе ратунку, негайного ратунку.

А цей ратунок найбільше в руках жінки, в руках матері, дружини. Треба їй тільки помогти, навчити піддтримати в добрих починах.

Навіть наука новітнього господарства кладе чимраз більші вимоги до сільських господинь. Недавно в часі буджетової дебати в сенаті при обговорюванні господарських планів, що мають бути переведені на селі, поставлено питання: чи сьогоднішня селянка є настільки освітньо підготована, щоб могла ці всі плани виконати? Відповідь була, що — як дотепер — її освіта до цього за низька. Це говорили про польську селянку, що має десятки господинських шкіл та народні університети, світлиці і т. д.

А ми? Тоді, коли для всіх нас є на селі аж надто широке поле праці, ми часто сперечаємося, хто має вчити селянку варити та панське плести: інструкторка „Сільського Господаря", чи „Союзу Українок"?...

Час сказати собі: „Сільський Господар" є однаковою установою, що може і повинен вести всю господарську працю на нашому селі. „Союз Українок" — це наша жіноча „Просвіта". Обі ці організації є однаково важні для піднесення нашого сільського жіноцтва. Вони не тільки можуть, але й повинні побіч себе працювати в повній гармонії і себе взаїмно доповняти.

О. Кисілевська

Скількиж того населення в СССР?

За часів світової, а потім і так званої „громадянської" війни населення всієї території, що потім увійшла в межі СССР зменшувалося щороку.

За переписом 1920 року воно доходило до 134,000.000, а 1923 року його кількість дійшла тільки до 133,500.000. В 1923. році настав гострий перелім і населення СССР почало щороку збільшуватися. Так року 1926. його було вже за даними перепису, (перепису, треба сказати, веденого цілком відкрито, всі дані якого потім оголошували друком) 147,000.000, а на 1. січня 1931. року його кількість досягла вже 161,006.200.

Офіційне видання „Малая Советская Енциклопедія", подаючи року 1932. наведені дані, зазначувало, що починаючи з року 1926 населення СССР збільшується щороку на 2.35 відс., при чому, як і всі совітські видання, підкреслювало, що це збільшення, йдучи не тільки на рахунок збільшення народин, але й на рахунок оздоровлення населення, на рахунок зменшення смертности, перевищує на декілька разів зріст населення по передових капіталістичних країнах.

Як виглядає зріст населення.

Ставимося з довірям до наведених статистичних даних і робимо математичні вправи. Отже беручи, що населення СССР збільшується щороку на 2,35 відс. маємо такі його можливі цифри: на 1. І. 1932 р. — 164,720.000; на 1. І., 1933. р.—168,391.000; на 1. І. 1934 р.—172,348.000 на 1. І. 1935. р. — 176,398.000; на 1. І. 1936. р. — 180,569.000; на 1. І. 1937. р. — 184,812.000; на 1. І. 1938. р. — 189,155.000; на 1. І. 1939 р. — 193,800000.

Здавалось би, що з уведеним у році 1936 законом про заборону абортів у СССР відсоток щорічного зросту населення там мусів ще збільшитись, але залишаємося при попередньому з часів, коли жінки могли позбуватися дітей цілком законно і коли це могло впливати на збільшення населення.

Але офіційну цифру населення маємо тільки на 1. січня року 1931.

Року 1936. совнарком СССР ухвалив провести в січні року 1937 всесоюзний перепис населення, при чому у пресі можна було побачити тоді досить часто можливу цифру населення в 170 мілонів. Зазначалося також тоді, що річний приріст населення в СССР доходить до 3 міліонів.

Якщо взяти таке щорічне збільшення, то маємо таку таблицю: На 1. І. 1931. року — 161,00.000; на 1. І. 1932 р. — 164,006.000; на 1. І. 1933 р. — 167,006.000; на 1. І. 1934 року — 170,006.000; на 1. І. 1935 р. — 173.006.000; на 1. І. 1936 р. — 176.006.000; на 1. І. 1937 р. — 179,006.000; на 1. І. 1938 р. — 182,006.000; на 1. І. 1939 р. — 185,006.000.

Відбувся за той час перепис людности в січні року 1937, при чому періодична преса зазначувала, як добре і самовіддано працювали всі робітники цього перепису.

І несподівано совнарком СССР ухвалив, що до проводу переписом попролазили „вороги народу", що ті самі „вороги народу" дуже попсували (як саме, на жаль, не зазначувалося) всі наслідки перепису, отже користуватись такими попсованими наслідками перепису зовсім неможливо і тому, мовляв, треба вважати, що перепису ніби й не було

„Псування наслідків перепису".

Так і залишилося таємницею це псування наслідків перепису. Ніякого судового процесу з цього приводу не було. Невідомо навіть, хтож саме ті „вороги народу"... Можна припускати, що між іншими це був Межлаук, тодішній голова Держпляну СССР який таємничо „зник".

Правда, були чутки в закордонній пресі, що це „псування" по суті була неочікувано низька цифра населення СССР, яку одержано у висліді перепису.

Нарешті новий перепис призначено на 17. січня 1939 року. Безліч статтей з цього приводу в совітській пресі, численні радіокомунікати, ціла повінь усяких інструкцій. І головний лейтмотив — не пропустити ні одної людини, бо буде це найважливіший протидержавний злочин!...

Інструктувати персонал почали ще з літа.. Між іншим у цих інструкціях була цікава подробиця: на кожному помешканні треба було переписувати всіх його мешканців, без огляду на те, чи були вони присутні, чи виїхали на деякий час. А одночасно треба було переписувати і всіх подорожніх без вийнятку. Отже дехто мусів бути переписаний двічі. Правда, інструкції з цього приводу зазначували, що таке подвійне переписування виправиться, коли оброблятимуть дані перепису.

І кожний переписувач знав, що коли він помилиться та пропустить когонебудь, то це злочин; ну, а коли він помилиться і припише когонебудь, то леdви чи це вважатимуть за злочин.

Перепис відбувся. Відбувався він досить довго, бо після переписувачів фактично повторювали перепис ще й контрольори.

Відбувся перепис і люди стали чекати на його вислідн. Та не минуло й місяця після перепису, коли в СССР ухвалено постанову, що до реєстру військових таємниць, які заборонено оголошувати, додано і всі висліди перепису людности на 17. січня 1939 р.

А трохи згодом явилося ще цікавіше розпорядження, а саме, що всі ці висліди перед їх опрацюванням мусять бути зашифровані, отже персонал центральної управи народньо-господарського обліку при держпляні СССР, який мав опрацьовувати дані перепису, буде опрацьовувати їх у зашифрованому вигляді.

Дивна таємниця.

Ну що-ж, нічого не зробиш! Військова таємниця!... Тобто справжні висліди перепису будуть відомі тільки небагатьом. І проконтролювати їх уже неможливо.

А 26. березня Держплян СССР оголосив попередні дані про висліди перепису: кількість наявного населення СССР на 17. січня 1939 року складає 170,126.000 осіб.

А щоб запобігти всякому розчаруванню, начальник головної управи народньо-господарського обліку Саутін вихвалює з усіх сил ці висліди.

Подумайте тільки! З року 1926 населення СССР збільшилося на 23,126.000! Та цеж більше, ніж населення всієї сучасної Румунії! Таких приростів не знає ніодна капіталістична країна.. Тільки в „щасливій країні соціялізму“ так зростають народини: наприклад у Москві за 1939 рік вони збільшилися на 60 відс. проти 1937 року, у Ленінграді на 62 тощо...

Усе це добре, а деж поділося щорічне збільшення населення на 2,35%?! Деж поділося щорічне збільшення на мілiони душ?! „Товариш“ Саутін навіть і не пробує вже щось казати про щорічне збільшення, про щорічний процент зросту. Він бере цифру збільшення аж за цілих 12 років та оперує нею... Алеж це виходить, що цифра щорічного збільшення населення чомусь то впала, що вона не досягає і 2 мілiонів щороку...

Але крім того ця цифра дозволяє зробити ще одне відкриття. А саме: 12. грудня року 1937. відбулися в СССР вибори до Верховної Ради. За новою конституцією у виборах брала участь уся людність, починаючи від 18-річних, за виїнятком божевільних та позбавлених прав присудом суду. Крім того центральна виборча комісія, вже цілком не конституційно, додала до цього й тих, що через своє перебування у вязницях ще до суду не мають змоги фактично виконати свого виборчого права.

Кожна пята людина божевільна або увязнена.

Мали право голосувати по СССР, за офіційними даними, 90 мілiонів безпартійних і 2 мілiони комуністів. Учнів від 8 до 18 року нараховували, знову таки за офіційними даними, 30 мілiонів. У країні обовязкового навчання не могло бути молоді поза учнями. Тобто маємо вже 122 мілiони. Залишаються ще діти до 8 років, тобто приріст за останніх 7 років. Із щойно оголошених даних бачимо, що річний приріст пересічно дорівнює 2 мілiонам, тобто за 7 років 14 мілiонів. Отже разом 136 мілiонів.

Якщо цього року маємо 170,126.000 населення, то рік тому його було приблизно 168 мілiонів. Віднімаючи з 168 мілiонів 136 мілiонів, маємо цифру 32 мілiони. Отже на 168 мілiонів душ припадає 32 мілiони божевільних, позбавлених прав присудом суду чи увязнених. Кожна пята людина в СССР є або божевільна, позбавлена прав, або увязнена!..

Відомо, що „викорчовування“, які вів „дорогой Николай Іванович Єжов“ і якого тепер теж „викорчували“, вносили значний коректив і до щорічного приросту населення і до кількости повноправних громадян у СССР, але нам всеж він видавався такий великий!

В усякому разі або він справді такий великий щодо живих, або цифра теперішнього населення в СССР прибільшена коштом не тільки вже позбавлених прав, але й життя.

Гл. Л.

З польської преси.

Чого домагалася Німеччина від Польщі?

Автор передової статті в „Куріері Віленьск-ім“ з 13. ц. м. (ч. 101) п. Пйотр Лемеш обговорює домагання Німеччини до Польщі. Німецька преса — підкреслює автор — пише, що тепер починається боротьба з Польщею і В. Британією, яку вестиме Німеччина „в такий самий мирний спосіб, як інші боротьби з останніх часів, що скінчилися сповненням слушних домагань Німеччини“.

„Фелькішер Беобахтер“ — читаємо в „К. В.“ — відслонив тайну німецьких домагань до Польщі, означуючи їх „скромними і поміркованими“. Німеччина домагалася віддати їй Данціґ і ввести безпосередню сухопутню комунікацію зі Сх. Прусією через Помор'я. В Берліні невдоволення, що Польща не скористала з нагоди остаточно управильнити свої рахунки з Німеччиною. Німецькі політичні кола не передбачують, щоб Німеччина негайно виступила збройно проти Польщі. Здогадуються, що будуть пристосовані такі самі методи, як проти Чехо-Словаччини. Тактика Німеччини має на меті вичерпати нерви і фінанси противника. Нехай мобілізуються інші. Це буде їх коштувати так дорого, що за кілька місяців В. Британія відмовиться фінансувати ці видатки. Вміємо дочекати хвилини, коли прийде вичерпання“

„Дайтшер Дінст“ пише, що не лише в Польщі, але також в Анґлії добре відомо, що Німеччина ніколи не думала атакувати Польщі або загрожувати її суверенність і територіяльну непорушність.

„Одначе Польща дивно зареаґувала на німецьку спробу стабілізації польсько-німецьких взаємин; замість триматися лінії політики марш. Пілсудського і змагати до порозуміння з Німеччиною, приймаючи остаточне вирішення, що ґарантуватиме на завжди усування всяких перешкод між обома краями — Польща оголосила мобілізацію і то проти Німеччини. Тепер, здається, що Польща входить зовсім до англійської гри“. Це голоси ще дуже поміркованi, бо контрольованi урядом, як і вся німецька преса. Зате париський „Журналь“ наводить розмову з одним з вищих німецьких військових, яка освітлює далеко яскравіше взаємини Німеччини до Польщі, запевняючи, що від самого початку в німецьких плянах було забратись до Польщі зараз по закінченні з Чехословаччиною.

Ці ревеляції — каже автор далі — не є ніякими ревеляціями, бо можна вичитати між рядками в німецькій пресі той самий погляд, коли вона суґерує таку саму методу боротьби з Польщею, як з Чехо-Словаччиною. На щастя — підкреслює автор — польський нарід є молодшим народом від німецького і має міцніші від нього нерви. Погроз не злякається. Далі автор дивується, що згідливе співжиття в останніх роках нічого не навчило Німеччини.

„Бо-ж інакше німці не могли б припускати, що так собі добровільно віддамо їм історичне місто і пристань на господарську загладу, що згодимося на обмеження суверенности введенням якоїсь екстериторіяльної німецької автостради до Сх. Прусії без нашої (читай: польської — прим. Ред.) згоди. Треба памятати, що свої пропозиції Німеччина висунула майже на другий день по занятті Чехії і Клайпеди. Вже сам час, в якому це зроблено, каже вважати цю пропозицію просто непристойною“.

Тому Польща — кінчить автор — не вірить, що німецькі пропозиції нібито змагають до „остаточного управильнення рахунку“, бо „цю саму пісеньку ми чули при анексії Судетів і при багатьох інших нагодах“.

———o———

Мета людського життя в ріжних його фазах.

(Психольогічний нарис).

Думка про Воскресення — як про перемогу життя над смертю, спрямовує неминуче нашу думку про те, як виглядає наше ціле життя, його призначення та поодинокі його фази-етапи, в яких наче частинно загибає наше „я“, та за кожним разом частинно відроджується чи перероджується.

І якщо на питання про призначення людського життя як цілости шукаємо відповіді у релігії чи фільософії, то проблему його фаз життя залишаємо розвитковій психольогії. Сучасна розвиткова психольогія не обмежується, як дехто міг би думати до розсліду дитинства та років юнацтва, але бажає охопити всі фази людського життя аж до смерти. Віденський психольоґ пані Бюлер напр. у своому творі „Життя людини, як психольоґічна проблема“ поширює межі розвиткової психольогії, вміщаючи в цьому понятті теж дитинство, і молодечий вік, вік зрілий і старість. Вона вказує на те, що кожна із фаз має свій особливий підхід до дійсности, відповідно до своїх завдань, та розглядаючи сотні біографій визначних і пересічних людей, намагається ближче зясувати всі відтинки людських життевих шляхів, щодо їх своєрідностей та напрямних.

Першим відтинком життевого шляху є підготовний час життевої незрілости, час дитинства та юнацтва, який можемо в свою чергу поділити на пять фаз. У першій рух і дія дитини не мають ще мети поза самою функцією руховою; дитина діє і рухається для самої приємности руху, щоб добути відповідну вправу та навчитись якслід кермувати своїми рухами.

У другій фазі проявляється щойно „настанова на споруду“: дитина радше випадково будуючи щонебудь при забаві, починає цікавитися своїм твором, як вислідом ліплення, конструкції, тощо. Щойно у третій фазі оця настанова на осягнення твору, як висліду забавової дії, набирає повної ваги, починає ставати суттєвою, сти[...] добровільним завданням не вдоволяючись вже тільки уявленим осягом. В четвертій фазі, що започатковує юнацтво, підросток починає [...] переч свому нахилові до самотности, [...] одночасно проблемою свого завдання в [...] ськими групами та починає розуміти побіч матеріяльної ще й духову дійсність. В пятій фазі пізнішого юнацтва, „адолесценції“ молодь [...]

дина передбачливо, проспективно звертає очі на власну майбутність та щоб її приготовити, охоплює ще раз останнім поглядом свою минувшину, дитинство і роки першого юнацтва.

Оця остання фаза росту і підготови, стає одночасно вступом до справжнього зрілого життя, що його перший етап закінчується вибором професії.

Вже у черговій другій фазі зрілого життя між 15. і 30. роком маємо до діла з найширшою життєвою експанзією, при одночасній неустійненості, невясованости власної життєвої мети. Оця мета викристалізовується щойно в третій фазі поміж 30. і 45. роком, коли зміняються напрямні людського життя. Дія та її вислід — твір, діло, що були тільки проявом експанзії молодечих сил і потребою молодої людини їх витрачати стають завданням для зрілої. У четвертій фазі поміж 45. і 60. роком людина немов духово підноситься понад своє діло та розглядає його в духовій площині загальної людської творчости і праці, інколи трагічно відривається від свого твору, починаючи спровола огірчено відходити в самоту, відчужуватися від життя. В пятій кінцевій фазі глибокої старости людина ще раз, як колись юнак, зясовує собі теоретично своє відношення до світа, поринаючи думкою в свою минувшину і найближчу вже замогильну майбутність.

Поміж так накресленою схемою зрілої людини, добою дитинства і молодости, як підготовою до життя, істнує безперечна паралельність.

Дитинство і молодість є не тільки частинним повторенням розвитку цілого людства, але є, як нас переконує порівняння фаз зрілої та незрілої людини, немовби експозицією та нарисом майбутнього життя, прийдешнього розвитку.

Так пропливає життя одиниці. Послушне загальному ритмові порухів, що виявляються навіть в найпервісніших організмах, серед чергування фаз у низці сконів і перероджень, від непевних спроб до устійнених реакцій, від доцільних реакцій до життєвих осягів, воно наближається невпинно і невідхильно оцим потрійним кроком до воріт смерти.

О. Кульчицький.

Перед весняними маневрами совітської фльоти.

ЛЕНІНГРАД, АТЕ. 20. ц. м. пічнуться у фінськім заливі весняні маневри балтійської фльоти СССР; візьмуть у них участь і новозбудовані кораблі. Темою маневрів є співпраця маринарки зі сухопутним і повітряним військом.

УКРІПЛЮЮТЬ ЛЕНІНГРАД

ЛЕНІНҐРАД, АТЕ. У ленінградській військовій окрузі приспішено фортифікаційні праці. До Ленінграду приїздять транспорти робітників з Вороніжчини, Разянщини та Курщини.

СОВІТСЬКА СПРАВЕДЛИВІСТЬ.

В березневім числі „Совітської Справедливости" надруковано цікавий звіт з першого конґресу совітських найвищих судів, яких опінія не підлягає критиці, бо вибирають їх виключно зпоміж заслужених чекістів. Найвищі судді ствердили на конґресі, що в совітськім судівництві не все гаразд, і на доказ цього навели низку судових присудів, які в кожній іншій країні вважалось би жахливими, а в СССР вважано лише небажаними, бо „вони дратують населення". Напр. суддя зі Смоленська оповів, що в його районі поліція робить що неділі труси у селян, „щоб знати, що вони думають", і при одній такім трусі знайдено у двацятилітньої дівчини 13 фунтів масла та 913 рублів. Дівчина доказала, що гроші вона дістала в колхозі за вийнятково добру працю, а масло робить сама для власного ужитку. Суд постановив, що складання грошей і велике споживання масла зраджує буржуазні інстинкти" і засудив колхозницю на конфіскату майна та на десять років вязниці. Суддя з Харкова зауважив, що в його районі поліція робить систематично труси по містах, і одного разу найшла у двох робітників кілька пар цілком зужитих черевиків. Власники цього скарбу зізнали при допиті, що не викидали зужитих черевиків, бо боялися, що може прийти такий час, коли вони ще придадуться. Присуд: Конфіската майна і пять років вязниці за „намагання підкопати довіря до совітської держави". Київський суддя подав ще цікавіший випадок: Конлхозницю Марусю К. визнано „стахановкою"; вона дістала за працю кілька відзнак. Коли довелося їй платити мясний податок, дала цілу телицю, хоч вага її значно перевищувала означену. Такий вчинок викликав захоплення дирекції, яка в нагороду приділила завзятій колхозниці цілу штуку перкалю. Не маючи що робити з такою кількістю, Маруся відступила 15 метрів товаришці. Її арештовано за спекуляцію і засуджено на конфіскату майна та висилку на 5 років на Сибір. Але найбільш цікавий факт подав суддя з Саратова: Був у Саратові молодий інжинір Б., який чекав посади, щоб одружитися. Нарешті дістав посаду у Вольську, одружився і поїхав, але по дорозі заїхав до батьків, які дали йому як весільний подарунок трохи картоплі і 5 кільо масла. Приїхавши на посаду без грошей, інжинір їв саму картоплю, а масло продав товаришам по дешевій ціні. За це присудили по пять років вязниці йому і жінці. Найвищі судді вирішили не допускати до таких випадків з огляду на те, що вони викликують невдоволення населення проти влади.

(Офінор.)

„Похибки Анґлії є тепер похибками Франції"

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЗАЯВИ ЧЕМБЕРЛЕНА Й ДАЛЯДІЄ.

БЕРЛІН, ПАТ. З німецької преси перший дав коментар до заяв обох премієрів „Льокаль Анцайгер". Чемберлен — мовляв — своєю заявою не змінить факту, що Альбанія належить до Італії, які обіцянками помочі для Румунії та Греції не переконає ці держави, що Італія загрожує їм. Балканські держави живуть у якнайліпших господарських і політичних взаєминах з Італією та Німеччиною.

Німеччина не заатакувала б Румунії, щоб не нарушувати такого корисного торговельного договору. Тому для всіх посторонніх держав британська заява є смішна — вона служить лиш британській імперіялістичній політиці.

Далядіє доказав своєю промовою лиш повну залежність від Англії. Похибки Англії є тепер похибками Франції.

Німеччина переходить по обох заявах до денного порядку. Вона тримається фактів політичного розвитку Европи, з яких зовсім не виходить потреба і тим самим доцільність британської гарантії для малих держав. Завданням Німеччини є лише дбати, щоб акція Анґлії справді не викликала небезпеки війни.

„Берлінер Берзен Цайтунг" підкреслює, що в Льондоні стверджують небезпеку для малих держав, навіть не питаючи їх. Тимчасом анґлійські заінтересування Польщею та Румунією походять зі журби за шлях до Індії.

АНҐЛІЯ ХОТІЛА ЗАНЯТИ КОРФУ?

Цей самий часопис стверджує, що Анґлія ще недавно хотіла обсадити Корфу. Тепер це неможливе, бо цей острів є під обстрілом італійської артилерії з Альбанії.

ЗАГАЛЬНА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В МАНДЖУ-КО.

ТОКІО, ПАТ. У столиці Манджу-Ко Гсінкін оголошено комунікат про введення в найближчому часі загальної військової служби. Дотепер у Манджу-Ко брали до війська тільки добровольців.

—o—

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗВЕРТАЮТЬ УВАГУ НА ЕСПАНІЮ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. „Ню Йорк Таймс" повідомляє, що през. Рузвельт призначив дотеперішнього амбасадора Злучених Держав в Арґентині Олександра Веделя першим амбасадором Злучених Держав при еспанському національному уряді.

—o—

НОВІ НОМІНАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністеріяльного радника в берлінськім міністерстві внутрішніх справ і б. ґавляйтера Судетів Ганса Кребса іменовано президентом реґенції в Австрії. Відомого діяча з партії Генляйна д-ра Себекоського іменовано президентом реґенції в Карльсбаді.

РУМУНИ ВДОВОЛЕНІ ЗАЯВОЮ ЧЕМБЕРЛЕНА І ДАЛЯДІЄ.

БУКАРЕШТ. АТЕ. Вістку про заяву Чемберлена і Далядіє, що запевнили поміч для балканських держав, приняли румунські політичні кола з вдоволенням. Вони підкреслюють, що цей акт поважно скріпить оборонні можливости Румунії.

—o—

ФІНЛЯНДІЯ БОРОНИТЬ СВОГО ПРОМИСЛУ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, ПАТ. Фінляндський уряд зголосив у парляменті законопроект про заборону продавати чужинцям акції фінляндських підприємств. Законопроект зголошено тому, що деякі закордонні чинники намагалися закупити більшість акцій підприємств, які займаються між іншим видобуванням руд, обрібкою металів і т. д. Здогадуються, що парлямент прийме цей законопроект, щоб унеможливити зріст чужих впливів у фінляндськім промислі. Господарські кола домагаються рішуче унезалежнити Фінляндію від усяких чужих політично-господарських впливів.

—o—

ФРАНЦІЯ ВІДСТУПИТЬ ТУРЕЧЧИНІ ГАТАЙ?

ПАРИЖ, АТЕ. Як говорять у дипльоматичних колах Парижа, Франція зрезиґнує з усіх своїх прав до Гатаю, якщо Туреччина приступить до франко-британської системи безпеки на Середземному Морі.

Розмови в цій справі переводить з французьким комісарем ґубернатор Сирії Пюо, який приїхав до Парижа, щоб обговорити подробиці нового франко-сирійського договору.

ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ВАРШАВОЮ ТА ЛЬОНДОНОМ.

ЛЬОНДОН. АТЕ. В понеділок відкриють безпосередню летунську сполуку між Варшавою та Льондоном. Обслуговуватиме ту лінію відоме товариство „Британські повітряні шляхи".

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 16 квітня 1889.

„АРХЕОЛЬОҐІЧНЕ ВІДКРИТТЯ“.

У новинках читаємо: „Важне археольоґічне відкриття вдалося зробити галицькій краєвій шкільній раді. Оце вона відшукала надворний декрет з 1800 р. і на основі цього декрету доручила всім учителям середніх шкіл, щоб вони повідомляли владу, коли хто з них загадає женитися“.

БЕНКЕТ ДЛЯ СТАРШИН.

Вільгельмсгафен, 16. квітня. Цісар Вільгельм вертаючися з Ольденбурґа прибув сюди й уладив тут великий бенкет для старшин.

МИРНИМ ШЛЯХОМ.

„Пять середньо-американських республик: Костаріка, Ґватемаля, Нікараґуа, Сальвадор і Гондурас заключили 16-го лютого ц. р. угоду, згідно з якою всі спори між тими державами будуть полагоджувані мирним шляхом і без війни, просто лиш мировим судом котроїсь з отих держав: Злучені Держави, Арґентинська Республика, Чіле, Мексик і Швайцарія або котрась із великих европейських держав. Далі ця угода постановляє, що ніодна зі згаданих пяти республик не має права заключати якоїсь угоди з іншою державою без згоди інших республик та що делеґати тих республик мають збиратися щороку, щоб полагоджувати спільні справи“.

Земля страждання, але не переможна.

Тоді, коли деякі італійські журналісти пишуть нісенітниці, і то часом дуже несмачні, в українських справах, в Італії працює кілька осіб невпинно для правдивої інформації про Україну і українські справи. До цього гуртка людей пристав недавно молодий італійський публіцист, Ріккардо Бондіолі, який видав недавно велику книжку під наголовком „Україна земля страждання, але непереможна“. Твір Бондіолія визначається першзавсе своєю популярністю, бо на двіста сторінках автор постарався дати цілу енциклопедію української проблеми. Книжка написана прихильно до України і всього українського, що можна думати, що пише не чужинець, а українець, і то досить шовіністично настроений. Книжка складається з дуже великого історичного розділу, де автор починає від словянських леґенд і доводить оповідання до наших днів з подивугідною ерудицією, цитуючи часом джерела, які ледви чи відомі і українським історикам, та з розділів: культурного та економічного, які є значно коротші, але всеж дають досить широке поняття про ці питання. „Україна не загинула, Україна переможе“, так кінчить автор історичну частину, і в цих словах ціле значіння його твору. (Офінор).

АЛЬБАНІЯ ВИСТУПИЛА З ЛІҐИ НАЦІЙ.

ТІРАНА. ПАТ. Альбанський уряд рішив виступити з Ліґи Націй. Премієр повідомив уже про цю постанову генеральний секретаріят Ліґи.

Чого французи домагаються від Анґлії?

СПРАВА ЕВАКУАЦІЇ ІТАЛІЙЦІВ З ЕСПАНІЇ ТА ОБОВЯЗКОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Міді“ стверджує, що Франція має причину боятися двох річей: 1) що на випадок конфлікту мусітиме сама нести ввесь тягар війни; 2) що може прийдеться їй боронити і піринейський кордон, якщо в Еспанії залишаться італійські війська та воєнні матеріяли.

На ці трудноші могла б порадити лиш Анґлія, яка з одного боку повинна ввести обовязкову військову службу, а з другого боку — на основі анґльо-італійського договору вимогти евакуацію італ. військ з Еспанії.

Чемберлен веде у цій справі дипльоматичну акцію. Якщо б вона не дала успіху і Франція мусіла боронити також південного кордону, Анґлія малаб обовязок впровадити у себе загальний обовязок військової служби. Це необхідне також з огляду на те, що на випадок війни Анґлії прийшлось би боронити також Голяндію.

Франція скріпила військові залоги на еспанськім пограниччі.

ПАРИЖ, АТЕ. Від кількох днів приходять вістки про рух військ в еспанськім Мароку та в північній Еспанії. З огляду на те Франція скріпила військові залоги вздовж Пиринеїв.

МАРШАЛ ПЕТЕН ВЕРНУВСЯ ДО ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Амбасадор маршал Петен вернувся до Еспанії після кількаденного побуту в Парижі.

ҐЕНЕРАЛ МІЯХА ВИЇЗДИТЬ НА КУБУ.

Ґен. Міяха відплив з Альжиру до Франції, відкіля виїде на постійний побут на Кубу.

1,200.000 ЖЕРТВ ЕСПАНСЬКОЇ ВІЙНИ.

МАДРИД, ПАТ. Жертви еспанської війни обраховують на 1,200.000, в тому є лиш 450.000 військових. Національна армія втратила 130.000 вояків.

—o—

45.254.000 долярів на розбудову американських морських баз.

Американська палата послів одноголосно приняла законопроект, що передбачує кредит у висоті 45.254.000 долярів на розбудову морських баз, необхідних до оборонної акції.

Законопроект переслано до сенату.

У ВАШИНҐТОНІ РАДЯТЬ НАД ЕВРОПЕЙСЬКИМИ СПРАВАМИ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Рузвельт відбув у четвер розмову з державним секретарем Гуллом; вони порушили теперішню европейську ситуацію.

Слухати і працювати.

XXVII. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ МАСЛОСОЮЗУ.

ВІДКРИТТЯ ЗБОРІВ.

Голова Надзірної Ради Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз" інж. Юліян Павликовський відкриваючи XXVII-і Звичайні Загальні Збори кооперативи ствердив, що ці збори скликані та оповіщені згідно з постановами статуту і тому, що на порядку дня нема ніяких кваліфікованих справ, ці збори мають право рішати при кожній кількости учасників. У хвилині відкриття зборів було на салі 51 відпоручників Районових Молочарень.

Голова Надзірної Ради привитав представників українських установ: „Просвіти", „Сільського Господаря", „Центробанку", „Народньої Торговлі", „Ревізійного Союзу Українських Кооператив", „Союзу Українок", „Центросоюзу" та преси.

Перед початком нарад охоплених наміченим порядком інж. Павликовський торкнувся кількома словами праці Маслосоюзу у 1938-му році. Цей рік, хоч був роком дуже посиленої праці, всеж належав до трудніших років. Атмосферичні відносини, що спричинили недостачу паші, і пошесть прищиці, відємно відбивалися на вислідах праці. Та всеж та праця тішиться замітними успіхами, між іншими і тим, що не зважаючи на дуже важкі обставини, організація має сьогодні вже 48 таких молочарень, що відповідають вимогам нового молочарського закону. А все те треба завдячувати не якимнебудь субвенціям чи допомогам, але власній суспільній енергії. Інж. Павликовський торкнувся ще одної важної справи, а саме закиду, що Маслосоюз, відбираючи від людности молоко для перерібки спричинює серед тієї сільської людности недостачу відживчих засобів та вслід за тим сприяє поширенню сухіт. Інж. Павликовський ствердив, що перерібка молока, яку веде Маслосоюз, охоплює всього 28 відсотків всієї молочної продукції, отже це ще стан дуже далекий від такого вичерпання молока серед населення, що могло би аж впливати шкідливо на його прохарчування. Згідно з обрахунками при річному подою 1.300 літрів річно можна без шкоди для відживлення взяти 40 відсотків молока.

Згадавши вкінці померлих у звітовому році працівників кооперативи: заступника голови Надзірної Ради о. Константина Петрушевича, пароха в Конюхові коло Стрия, та директора відділу у Станиславові Олександра Трача, яких память присутні вшанували вставши з місць, голова Надзірної Ради повідомив, що згідно з постановою статуту перебирає провід зборів та покликав на президіляльного секретаря інж. Івана Лапчука.

На внесок п. Гриця Лесюка, директора Районової Молочарні в Рудках, збори вирішили доручити перевірку протоколу з попередніх загальних зборів верифікаційній комісії, до якої вибрано: інж. Яріша, о. Павлюка і дир. Хархаліса.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ДІЯЛЬНОСТИ МАСЛОСОЮЗУ ЗА 1938. РІК.

Звітовий рік — як це вже підкреслив у своїй промові голова Надзірної Ради — не був для молочарства найкращий. Недостача паші з одного боку і пошесть прищиці з другого чимало причинилися до зменшення кількости молока. Колиж іде про доставу молока до Маслосоюзу, то вона помітно змаліла у минулому році ще й тому, що з незалежних від Маслосоюзу причин помітно меншає число його членів на Волині. Дотого-ж зверхній натиск на волинські Районові Молочарні, щоб вони припинили доставу масла до Маслосоюзу причинився до того, що достава масла з Волині впала на 160.000 кґ. річно або 50 відсотків дотеперішньої достави. Та всеж загально беручи достава масла до Маслосоюзу у звітовому році не зменшилася, але зросла. Маслосоюз збував масло головно на краєвому ринку, вивіз за кордон зменшився. Експорт ішов головно до Англії (91.953 кґ.) і до Німеччини (19.686 кґ).

Крім масла Маслосоюз збував через свої крамниці сметану (420.526.97 кґ.), творог (237.278.30 кґ.), тверді шляхотні сири (43,485.99 кґ.), дрібні сири (252.967 штук), бриндзю (50.018.92 кґ.), яйця (5,623.080 штук), мед (17.264.04 кґ).

У звітовому році треба відмітити сильний інвестиційний рух. **Змеханізовано вповні 5 Районових Молочарень і частинно 12.** Коли взяти під увагу, що така механізація вимагає великих грошевих вкладів, то наведені числа виявляють великий успіх, особливо коли зважити, що все те відбувається власними фондами, що їх призбирали самі Районові Молочарні. Для ілюстрації того інвестиційного руху слід навести, що **Районові Молочарні видали на будинки й будівельні парцелі кругло 1,590.000 зол. і на механізацію кругло 350.000 зол. або разом майже два міліони золотих.** На те дістали з державного інвестиційного фонду з обіцяних перед чотирома роками 300.000 золотих дві Р. М. на будову будинків разом суму 50.000 зол., і три Р. М. на доповнення механізації разом суму 60.000 золотих, разом 110.000 золотих, тобто одну третину обіцяної суми. Коли взяти під увагу, що на інвестиційний кредит було призначених 7.000.000 золотих, зрозуміємо, яку велику пайку дістало з цього українське молочарство. Для порівняння слід навести, що на терені трьох східно-галицьких воєвідств польські молочарні дістали з того інвестиційного кредиту 1,210.000 зол. (зголосили запотребування 1,361.000 зол.). До того-ж Варшавський Ревізійний Союз передбачує роздобути для польських молочарень на терені згаданих воєвідств на найближчих 10 літ суму 18.700.000 золотих.

У членстві Союзу не було у звітовому році помітніших змін. Виступили з членів три слабші Р. М. і дві Р. М. викреслено з реєстру внаслідок їх злуки з сусідніми Р. М. На це місце прийнято 4 нові Р. М. Стан Районових Молочарень з кінцем 1937 р. поменшився на одну одиницю і мав з кінцем 1938 р. 136 одиниць. З членів вибула одна молочарська кооператива та три мішаного типу, разом 4. По цих змінах при кінці 1938 р. Союз мав у числі членів 155 одиниць. Про невелику кількість новоснованих Районових Молочарень Дирекція так пише у своєму звідомленню: „Причина того лежить у строгих вимогах молочарського закону і розпорядків до нього, які обовязують всеціло при новоснованих заведеннях. Це означає потребу поважного капіталу при самому основанні Р. М., що дуже важко зібрати нараз між незаможним дрібним селянством"

Звіти з праці здавали директори інж. **Андрій Палій** та Андрій Мудрик, які пояснювали, в дечому доповнювали та поширювали друковане звідомлення, що його всі учасники зборів дістали до рук.

Член Контрольної Комісії п. **Осип Андрійович** склав звіт з переведеної контролі та поставив іменем Контрольної Комісії внесок, щоб Загальні Збори прийняли до відома рахункові замкнення, затвердили біланс та признали абсолюторію Надзірній Раді й Дирекції.

У міжчасі покінчила свою працю Верифікаційна Комісія і предсідник подав до відома, що вона без застережень прийняла до відома протокол попередніх зборів.

Вкінці прийшов до слова інспектор РСУК п. **Зибенко** і склав звіт з переведеної ревізії, після чого дир. Андрій Мудрик відчитав поревізійне письмо РСУК.

ВІДСТУПИТИ ВІД ЗВИЧАЮ...

Після звідомлень провідник зборів відкрив дискусію. До слова зголосився перший д-р Карапінка з Районової Молочарні в Калуші. Він заявив, що на його думку треба відступити від звичаю усіх попередніх зборів, на яких у дискусії над звідомленнями забирав слово цілий ряд бесідників. Усі делеґати знають стан кооператив та її праці з докладних звідомлень і стоять на становищі, що плян праці намічений Централею треба виконати, тобто посилити працю в найближчому році ідучи за гаслом, що його кинув один з директорів: Працювати і слухати. Тому промовець ставить внесок щоб без дискусії прийняти до відома усі звідомлення, прийняти рахункові замкнення, затвердити біланс та признати абсолюторію Надзірній Раді та Дирекції.

Цей внесок збори прийняли через акламацію. На формальний запит предсідника, чи збори погоджуються з внеском д-ра Карапінки, щоб без дискусії прийняти звідомлення і признати абсолюторію Надзірній Раді — збори одноголосно заявили свою згоду.

Одноголосно прийнято теж порвізійне письмо РСУК.

Вкінці на внесок Надзірної Ради збори вирішили розділити білянсову надвишку на розбудову Молочарської Школи в Стрию і на розбудову молочарської кооперації, а решту передати до запасного фонду.

ВИБІР КОМІСІЇ-МАТКИ.

На внесок п. Захарії (Р. М. Чехи) збори вибрали Комісію-Матку у складі: **Осип Мельникович** (Жовква), **Яцко Матвісів** (Бутини) і **Грицько Лесюк** (Рудки).

БУДЖЕТ НА 1939-ИЙ РІК ТА ІНШІ УХВАЛИ.

Після обідової перерви провід перебирає заступник голови Надзірної Ради **о. Матвій Павлюк.**

Прийшов до слова інж. Андрій Палій, який зреферував буджет на 1939-ий рік. На внесок п. Харапіса збори прийняли буджет без дискусії одноголосно. Таксамо одноголосно збори затвердили запропоноване Дирекцією означення найвищої суми зобовязань, які може Маслосоюз затягнути й найвищої межі кредиту, який Маслосоюз може дати одному членові.

ДОПОВНЯЛЬНИЙ ВИБІР НАДЗІРНОЇ РАДИ.

На місце вильосованих членів Надзірної Ради Комісія-Матка поставила внесок вибрати: інж. Юліяна Павликовського, о. Евгена Давидовича (Ожидів), Олександра Атамовського (Отинія) і на заступників: Яцка Гуньовського (Ділялів) й Корнила Вишневецького (Уїздці на Волині). Всіх їх збори одноголосно вибрали.

ЗАКІНЧЕННЯ ЗБОРІВ.

На запити та внески двох промовців, що забирали слово при точці „внески і запити" відповів дир. Андрій Мудрик. Після того інж. Юліян Павликовський, що під кінець знову перебрав провід зборів, закрив збори закликаючи у своїй кінцевій промові, щоб виконати на сто відсотків плян праці, що його намітив провід Маслосоюзу.

Гостре воєнне поготівля в Гібральтарі.

НІМЕЦЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА ПЛИНЕ ДО ЕСПАНІЇ.

Команда англійської фльоти на Мальті видала минулої ночі низку військових розпорядків мабуть у звязку з приїздом німецької воєнної фльоти на Середземне Море.

В Льондоні оголошено такий офіційний комунікат: Німецький уряд повідомив англійський і французький уряд, що німецька фльота задумує відбути цьогорічні весняні маневри недалеко берегів Еспанії. Дня 18. ц. м. німецька фльота, зложена з 3-ох панцирників, 3-ох кружляків, фльотилі контрторпедовців і фльотилі підводних човнів та допоміжних кораблів виплине на ці маневри, що потревають цілий місяць. Німецька фльота виїде ще цієї ночі з Вільгельмсгафен. Німецькі кораблі відвідають еспанські порти і відбудуть вправи перед ген. Франком.

Німецька нота викликала велике здивування в Льондоні. На запевнення Німеччини, що це „нормальні весняні маневри" в Льондоні відповідають, що Німеччина повідомила про це Англію і Францію всупереч принятому звичаєві лєдви на кілька днів перед виїздом німецької фльоти зі своїх портів. Тому воєнні англійські кораблі з Мальти виплили на повне море в невідомому напрямі. Англійську залогу в Гібральтарі змінило 500 моряків, які приїхали кораблем разом з протилетунськими гарматами. ОДНОЧАСНО В ГІБРАЛЬТАРІ ЙДЕ ГОРЯЧКОВА ПІДГОТОВА. НА КОРДОНІ З ЕСПАНІЄЮ БУДУЮТЬ НОВІ СТАНОВИЩА ДЛЯ АРТИЛЕРІЇ. НА ЄДИНІЙ ШОСІ, ЩО ВЕДЕ ДО ЕСПАНІЇ БУДУЮТЬ БАРИКАДИ.

В ЕСПАНСЬКІМ МІСТІ ЛЯ ЛІНЕА, ЩО ЛЕЖИТЬ ПРОТИ ГІБРАЛЬТАРУ, ПАНУЄ ТЕЖ ВЕЛИТЕНСЬКИЙ РУХ. МІСТО ПЕРЕПОВНЕНЕ ЕСПАНСЬКИМ ВІЙСЬКОМ. В МІСТІ Є БАГАТО АРТИЛЕРІЇ, ЯКУ ВІДСИЛАЮТЬ НА КОРДОН З ГІБРАЛЬТАРОМ. ДО АЛЬЖЕСІРАС ПРИБУВАЮТЬ ЩОРАЗ ТО НОВІ ТРАНСПОРТИ ЛЕТУНСЬКИХ ВІЙСЬК. ВІД ЧЕТВЕРГА ПЕРЕБУВАЄ В ГІБРАЛЬТАРІ ВІЙСЬКОВИЙ І ЛЕТУНСЬКИЙ АТАШЕ ФРАНЦУЗЬКОЇ АМБАСАДИ В БУРҐОСІ, ЯКІ ВІДБУЛИ НАРАДУ З АНГЛІЙСЬКИМ КОМАНДАНТОМ ТВЕРДИНІ. ЗАЛОГА ГІБРАЛЬТАРУ В ГОСТРОМУ ПОГОТІВЛЮ. МАЙЖЕ 2.000 САПЕРІВ БУДУЄ НОВІ ТВЕРДИНІ НА КОРДОНІ ГІБРАЛЬТАРУ З ЕСПАНІЄЮ.

Генеральний повновласник Італії

В АЛЬБАНІЇ.

РИМ, 14. 4. ПАТ. Нині в год. 10-ій рано відбулася нарада ради міністрів під проводом Муссолінія. По нараді оголошено такий комунікат: Рада міністрів познайомившись з рішенням великої фашистівської ради затвердила такий законопроект: ст. І. Король Італії прийнявши албанську корону, приймає для себе і для своїх наслідників титул короля Італії й Альбанії, цісаря Етіопії; ст. ІІ. Короля Італії й Альбанії, цісаря Етіопії й Альбанії, цісаря Етіопії буде репрезентувати в Альбанії генеральний повновласник, який буде перебувати в Тірані.

М. РОМАНИШИН.

Розбите муравлище.

Гарячий, липневий пополудень ліниво близився до вечора. Нагріті за дня пішоходи і мури каминиць, відригували сухим, душним сопухом. Місто якби завмерло. Лише деінде в тіні дерев старого парку опляливо сновигали прохожі, а товсточереві міщухи миттю зникали у гамірливих сутеринах каварень і холодільних барах.

Семко Цимбалюк ішов увесь час лівою стороною пішоходу, крадучися попід мури, що кидали на землю на пів метра тіні. Як довга вужаста вулиця обірвалася роздоріжжям, він пристанув і пильно вибирав у памяті напрям. Потому легко потер рукою виски, стягнув високе, чотирокутне чоло вузеньою зморшок, блиснув опухлими очима і посміхнувшися заповільно до пішеходу, пішов уперед. Тепер не мав уже найменшого сумніву, що напрям вибрав правильний. Скоро перебіг сад і притримуючи на бігу старі цимбали, що звисали на ремені майже до колін, зупинився на короткій, стрімкій вулиці, що останнім своїм домом до половини вгрузла у високу пісчану гору.

Вулиця була широка, новісінька, недавно збудована. Кільканацять модерних каминиць стояло до полудня і посміхалося широкими вікнами до старої в готичному стилі червоної палати, що стояла напроти у старому запущеному саді, легка і крилата, якби здіймалася до лету.

Серце Семка Цимбалюка втішно забилося у грудях на той чудовий вид. Просто не хотілося йому вірити, що це не сон, не підсічена спекою, розпалена уява, а дійсність. Семко Цимбалюк потер мозолистою рукою започене чоло і посміхнувся вдруге. Ще десь далеко на півночі, полудні, заході і сході відходила буря. Ще приклавши до землі вухо, було можна вловити відгуки громів, а каламутні річки пророчисто говорили, що крім громів і блискавиць, була ще й злива, — а тут уже ясний день і чудова новітня вуличка — лише поселитися і жити. Поволі крок за кроком, насолоджуючися кожним метром пішеходу, йшов Семко Цимбалюк, опляливо, ліниво, а потім як стрімка обірвалася перед пісчаною горою, він відшукав у траві старі, замуляні східці і обережно пнявся вгору, притримуючи лівою рукою свій музичний струмент. Заки станув на горі, зіпрів як митка. Обтікаючи струмками соленого поту, обтирався рукавом сорочки, що мала колір вишневої кори і дрібні, білі горошки. Старий, батьківський плащ кинув недбало на пісок і вже обережніше поклав на нього свої цимбали і розглянувся довкола.

Сонце стояло саме над Янівським цвинтарем, а молоді акації займалися від його розпеченої, рідкої маси і горіли, як велитенські лямпіони-павуки під стелями Собору. Збоку, вигнувшися каблуком, збігав стрімко удолину Стрілецький Ліс, а далеко на обрію, над жовтим пояском Полтви тонкою ниткою снувався вгору сивий димок із комина гицлівки-живодупні. Жила там від віків зайшла родина гицлів, чи як каже народ: псючників, що наганяла смертельний страх не тільки на сусідів, але й на всіх псів і котів міста, які не мали на шиї реєстраційної, ніклевої бляшки.

Семко Цимбалюк відірвав очі від обрію і пірнув у кітловину, що стояла йому під ногами, як велитенська черепляна миска, що її майстер горшкороб щойно виліпив з глини і піску, а ще не вспів випалити на вогні. Була то знана на всю околицю „Кітловина Братчиків". У ній то від десятків літ сходилося все те торбоносне братство, що жило з похатництва, розбою, грабежі, насильства розпусти та гріху. В Кітловині Братчиків відбувалися сходини, забави, наради, що часто-густо кінчалися бійкою і кровопустом, як до гурту похатників заблукали непрохані батяри, вуличні грайки або пройдисвіти, наслані майстром, ніби то з товаром, кращеними шкурами котів, а вдійсности на те, щоб вибити сімю похатників із Стрілецького Лісу, де вони збирали сухе ріща, а влітку ночували.

Часто у спір встрявала влада та ніколи не могла прийти з ним до ладу. Тому й надалі залишилося в живих віковічне право сильнішого. Раз псючник заскакував несподівано похатників і гнав їх з ліса далеко у кітловину, то знов похатники гуртом хапали за киїки і гнали псючника аж під його хату, що стояла за високим парканом і пахла собачим лоєм і сирими шкірами. На тому так і заскочила обі ворожі сторони війна. Псючниківна опустіла, собаки і коти свобідно вганяли по вулицях, а осмілілі підходили аж до огорожі, за якою переводили псючники операції над бідними собаками. Похатники-ж поскидавши із пліч саки і заховавши їх на гірші часи, розбрелися на всі сторони світа шукати кращого зарібку.

Долина затихла. Ліс стояв занедбаний без людний; сліди, що вели на пісчані горби заросли травою. А всеж сміливий будівничий не спав. Він знав, що скоріше чи пізніше життя вернеться до давнього русла, люди запрагнуть спокою, вигідних покоїв і дашечків, а ... Так повстала широка, новітня вулиця ... з доброго задуму майстра і Семко Цимбалюк не міг відірвати своїх очей, що змоку ... ли на чудові будови і квітникам ... балконах. Семко Цимбалюк сів на краю батьківського плаща, взяв кишіна ніж ... думався. (Далі буде).

Літературна сторінка.

Бракує нам Гоголя.

Совітські письменники і всі культурні совітські установи святкують небуденно роковини уродин Гоголя. У нас прізвище автора „Тараса Бульби“ належало до тих популярних літературних прізвищ, що ставали у пригоді, коли треба було на них покликуватись, а не входили в довгий ряд письменників, близьких нашій молодости. Ми були горді на Гоголя як українця, ми присвятили неодну статтю на доказ, що він надиханий атмосферою рідної нам землі, де він виріс, але ми не мали збірних творів Гоголя на своїй полиці.

Причини цього — відомі. Російська мова була для нас чужа. Дотого більша частина творів Гоголя була нам чужа духом. „Тарас Бульба“ і „Вечорі на хуторі“ якось не вміщувалися поруч „Мертвих душ“, „Ревізора“ і сатиричних арабесок. Ми не мали в себе змалку таких видань „Тараса Бульби“ і „Вечорів“, як мали їх французи — чудово ілюстрованих, у великому настільному форматі.

За останніх 30—40 років навіть англійці перевищили нас у знайомости Гоголя. В Англії „Ревізора“ вважають за одну з найкращих комедій світової літератури, а „Мертві душі“ за сатиру, на якій могли б пишатися прізвища найбільших англійських гумористів що так добре вміють єднати сміх з меляхолією.

Наші наддніпрянські земляки приготовили неодне видання збірних творів Гоголя у перекладах. В останніх часах наші найкращі мистці слова старалися передати всі нюанси багатої мови Гоголя, щоб не тільки заступити оригінал тим, що з них не можуть користати, але головне, щоб показати розвиток рідної літературної мови. Дивним дивом ніяке галицьке видавництво не використало нагоди, щоб передрукувати збірні твори Гоголя. Гоголь у нас і досі — великий незнайомий.

Гоголь тепер, 87 років після своєї смерти, один із найцікавіших письменників XIX. віку. І досі йде між критиками спір, чи правду писав Белінський у 1842 р.: „Мірою при порівнянні одного поета із другим повинен бути зміст. Тільки зміст робить поета світовим — вища точка, зеніт поетової слави. Світовий поет не може бути великим поетом, але великий поет іще може і не бути світовим поетом. Це — покажіть нам, де віє у творах Гоголя цей всесвітньо-історичний дух, цей однаково загальний для всіх народів і віків зміст? Скажіть нам, що сталось би з будьяким твором Гоголя, якби його перевели на французьку, німецьку чи англійську мову? Де права Гоголя стояти поруч із Гомером і Шекспіром? Чи ви знаєте, що ми сказали б на вухо всім теоретикам: Коли відкриєш Гомера, Шекспіра, Байрона, Гете або Шілера, стає якось ніяково при згадці про наших Гомерів, Шекспірів і Байронів...“

Відповідь на це така: Тепер в Европі охотніше читають у перекладах Гоголя, ніж Байрона та Шілера.

50.000 примірників повісти проданої за один день.

Америка знайшла новий книгарський „ковер“. Це повість, написана молодою жінкою Маргаретою Мітчел „Проминуло з вітром“. Її переклали вже на ріжні мови, і на польську. Два грубезні томища, що нагадують „Трьох мушкетерів“. В Америці при її появі продали 50.000 примірників за день, 500.000 за три місяці, 1 міліон за пів року, — тепер може вже два. Це авторський дебют.

М. Мітчел узяла тему, що й досі повторяється в численних американських фільмах; це сентиментальна історія зперед 75 років, з доби т. зв. сукцесійної війни, в якій беруть участь „янкеси“ і т. зв. південці, бючися за звільнення муринів. Після проголошення незалежности муринів Спол. Держави зазнавали великої нужди та ще досі переходили соціяльну революцію і саме ці неспокійні часи вміла М. Мітчел передати з незвичайною збайливістю та чутливістю.

Авторка вродилася в Аталянті, де прожила ввесь свій вік і саме оці місця, разом з дитячими споминами і переказами старших, узяла вона як підставу до своєї повісти, збагативши її своєю багатою уявою. Цей її малюнок такий живий, що тисячі американських туристів хотіли у своїй наївности побачити його на власні очі і відвідували її, шукаючи змальованих місць. Тисячі звертаються до неї з проханням автографів, сотні репортерів завдають їй питання на найскладніші теми, на які вона не знає, що відповісти.

Американська преса поширює неймовірні історії про майно авторки, яка доречі веде надалі спокійне життя зі своїм чоловіком у малому домику з муринкою-служницею, а не на яхті і не серед величавого парку. Фільмовий продуцент Сельнік уже купив від Мітчел право сфільмувати її повість і витратив 50.000 дол., щоб знайти відповідну артистку для ролі геройки повісти Скарлет. Цю ролю мала грати спершу Норма Шірер, потім Катерина Гепберн, але читачі повісти „Проминуло з вітром“ засипали кіновиробництво листами доказуючи, що вони обидві невідповідні. Нарешті вибрали Вівіяну Лей, що матиме партнером Клерка Гейбла.

—o—

Літературна хроніка.

МЕНШЕ НІМЕЦЬКИХ КНИЖОК У СКАНДИНАВІЇ.

Англійський літературний журнал „Ді Таймс Літерері Сапплемент“ пише: „Культурна виміна між Скандинавією і Англією, що мала за собою етнічні і моральні питки спільноти, засіди жива, зросла знову більше за останніх пять років і то коштом Німеччини. Література III. Райху стратила у скандинавських краях ґрунт під ногами. Вказує на це статистика Данії і Швеції за останніх кілька років. З англійської мови на данську переклали в 1933 році 67 творів, а 1937 році 72. За той час число перекладів з німецької мови впало з 35 на 15. У перших трьох місяцях 1937 року переклали у Данії 20 творів з англійської, а всього 5 з німецької мови. У Швеції щораз більше перекладають з англійської та американської літератури, а щораз менше з німецької“.

ЛІТЕРАТУРНА ФРАНЦУЗЬКА СЕНЗАЦІЯ.

В бібліотеці французьких клясиків вміщена теж повість „Клевська княжна“ пані Де Ляфаєт. В останньому числі французького журналу „Меркір де Франс“ критик Лянґльоа доказує, що це хибний погляд, бо її написала не пані Де Ляфаєт, а відомий мораліст Фонтенель у своїй молодости.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Бібліотека письменника

Дорогий Друже!

Ти оженився — це гарно: нехай оця нова життєва ситуація не ослабить Твого надхнення! Із Твого листа бачу, що Ти хочеш негайно взятися до праці, коли починаєш від бібліотеки. Бібліотека — письменницький верстат, а вже на провінції то вона заступає пів світа, коли волієш — фосфати на високому облозі. Купи собі авторів, яких любиш і до яких зможеш залюбки вертатися. Наших улюблених „клясиків“ можеш помістити у 20—30 томах. Гадаю, що поруч наших повинен там бути бодай один чужинний у комплеті: як не поет то повістяр, як не повістяр то мораліст чи фільософ. Тільки близький нам письменник, з яким не розстаємося, може нам відкрити таємниці незрозумілі в сотнях творів і життєписів.

Не забудь за словники, за всякі які маєш. Черговий порядок у них за абеткою — preкумедний і дає фантастичні асоціяції. Але чи Ти зумієш читати їх також як поезії, або роман пригод? З них мусиш виловлювати нові назви — відомі Тобі в інших мовах, яких мусиш підсилювати раз-у-раз свій запас слів. Конче треба мати у себе дома теж якусь добру велику енциклопедію в чужій мові. Наші письменники пишучи занадто часто оминають того всього, що повинні б перевірити і вивчити у звязку з якоюсь темою.

Може Ти чув де, що письменник не повинен багато читати, бо підпадає під чужий вплив? Наші молоді автори радо йдуть за такою пересторогою і дуже часто завертають до сюжетів, які наші письменники старшого покоління використали вже краще та основніше. Хто лякається творів інших письменників з думкою про те, що вони можуть йому відобрати поетичний запал — нехай краще змінить професію. Більшість книжок родиться на світі тому, що їх автори не читали ліпших на ту саму тему. Та може теж і тому, що їх чужі твори не задовольнили. Відоме Тобі напевне враження, коли великий талант чи навіть ґеній не дав Тобі у своєму творі саме того, чого Ти там шукав і через те розбуджує у Тобі бажання написати саме те, що там бракувало.

Коли Ти належиш до читачів, що вміють кілька разів (чи більше) перечитувати того самого автора, тоді складеш собі бібліотеку легко. Коли ж Ти ненажера новинок, тоді мусиш стати передплатником випозичальні. Коли Ти можеш користати у своєму місті з якоїсь доброї прилюдної бібліотеки то не купуй того, що там є. Приємно мати власні книжки, але багато важніше мати ті, яких не можна дістати у своєму середовищі.

Чи Ти певний, що Твій смак чи зацікавлення якимсь автором або й ділянкою знання не зміниться за рік, два чи пять? Нічого й казати, що ніхто з нас не може зробити собі „ідеального“ вибору книжок на ціле життя. Ти будеш купувати за кожним разом нові книжки і будеш байдужніти до тих, що постояли довго на полиці. Але трапиться нераз і таке, що свіжо куплену не розітнеш, задоволений, що ось нова перед Тобою на похваті руки, і саме оця свідомість, що можеш з неї користати кожної хвилини, заступить Тобі нераз первісну спрагу, щоб з нею познайомитися.

Може Ти вже і тепер нераз не можеш дати собі ради з десятками томів, що притягають до себе пил по шафах, столах і всіх вільних кутках. Хто не має власної великої хати з окремою кімнатою на книжки стає згодом їх невільником, бо не може з ними розстатись. Бібліотека добирана роками до власного смаку і власних змінливих потреб майже непродажний інвентар — кому іншому вона підійде? ніхто її не купить.

Я залюбки міняю дві-три дорогі книжки на одну дешеву і то саме таку, яка мене нераз чимсь зацікавила. Це єдиний спосіб користати зі свіжої охоти до якоїсь нової книжки, не побільшувати своєї бібліотеки і не видавати грошей, коли... їх нема.

—o—

Сторінка без політики.

Нововідкриті підземелля.

Недавно вернувся до Парижа гурток учених, які відкрили зовсім невідому досі країну та культуру, хоч вони і не виїзджали поза кордони Франції. Ці дослідники провели майже 20 років у підземеллі Піренеїв, серед печер та озер, ведучи майже таке життя, як вели його передісторичні наші предки, коли не згадувати про всі ті нові технічні винаходи, які вони взяли зі собою. Провідником цієї виправи був відомий учений Кастере, що дістав від Французької Академії нагороду за свої праці. Ще дитиною він запускався радо у підземелля Піренейських гір і більше часу провів за своє життя під землею, ніж над нею. Він відкрив в одній з печер річку, про яку вчені досі нічого не знали. Взявши в зуби лямпу відповідно забезпечену перед вогкістю, він поплив тою рікою, а на її кінці найшов водограй, що бив із надрів землі. Учений досвідний пливак, акробат та мінералоґ зумів ввійти до отвору, з якого била вода. Там перед його очима відкрився світ, про який читаємо в дитячих книжках.

Чудові печери для туристів.

Була це подовжна печера з усяким мисливським знаддям, зі слідами рук і ніг первісних людей і примітивними рисунками на скелях. Найцікавіші були глиняні статуї, що стояли сторчма, яких вік можна було порахувати на підставі залишених на них скапів із сталяктитів. Вони походили приблизно з перед 20.000 років. Це є найстарші досі відомі статуї, які повстали вже тоді, коли великі старовинні культури ще не почали розвиватися. Із цих забутих темних потайників, куди першим дослідникам так тяжко було дістатися, поробили тепер чудові печери для ріжних туристів, що можуть туди діставатися човнами. Там побудували ріжні ресторани і каварні, де гості сидячи часто і не знають кілько літ праці і яких небезпек треба було, щоб туди дістатися. Відкриті у підземеллях водопади можна було використати для фабрик, які вводить у рух електрика, дуже дешевою ціною.

Ґаронна пливе і в Еспанії.

Кастере дійшов раз підземними коридорами на другий бік Піренеїв, куди завела його течія ріки. Здається, що первісні передісторичні мешканці теж не знали, як далеко сягає ця ріка, що губилася у кручених тунелях. Французький дослідник пофарбував якоюсь хемічною сполукою воду на жовто для якогось експерименту. На його велике здивування це була та сама вода, яку має від віків відома ріка південної Франції Ґаронна. Досі ґеографи вважали, що вона випливає з підземелля в Пиренеях, тоді, як її походження знайшов Кастере по еспанському боці. Початі підземельні досліди ще не покінчені і ґеольоґи сподіваються відкрити ще неодну таємницю в середині землі, про яку поправді знаємо дуже мало.

Найбільші люди Франції.

Один паризький тижневик перевів анкету між своїми читачами, які є найбільші люди III-ої республики. Найбільше голосів дістав Пастер — три міліони 552 тисячі. За ним дальше йдуть у такій черзі: маршал Фош 3 м. 501, маршал Ліоте 3 м. 437, Пер Кірі 3 м. 424, Клемансо 3 м. 189, маршал Жофр 3 м. 145, Віктор Іґо 3 м. 118, Жорж Гінемер 2 м. 983, Поанкаре 2 м. 709, Жан Мермос 2 м. 337, д-р Еміль Ру 2 м. 377, д-р Жан Шарко 2 м. 320, маршал Ґаліені 2 м. 019, Леон Ґамбета 1 м. 977, сержан Мажіно 1 м. 845.

З цією анкетою порівняв журнал іншу зроблену ще перед війною. Передвоєнна ставила питання про великих французів усіх епох і тоді теж перше місце заняв Пастер, на другому місці стояв Наполеон, на третьому Віктор Іґо, який тепер стоїть на сьомому. Нема ніякого сумніву, що воєнні настрої останніх місяців вплинули у великій мірі на читачів, які звертають увагу головно на ті величини, що звязані з мілітарною силою Франції. Тимто з 15-ти великих людей III-ої республики 4 місця займають маршали, 2 летуни (Гінімер і Мермос) і славний за останньої війни сержан Мажіно, якого імя звязане з відомою прикордонною оборонною лінією. Франція мала славніших летунів, як два згадані, такого як Блеріо, що був одним із перших винахідників літаків у світі, а проте Гінемер славний із своїх боїв проти ворожих літаків в останній війні, більше популярний. Щодо політичних діячів то популярність Клемансо звязана з останньою перемогою Франції таксамо, як прізвище Поанкаре і Ґамбети. Цікаве, що між списом 15-ти нема одного із найбільших політиків — Бріяна, найбільшого різьбаря Родена і ні одного ближчого нам поета або письменника.

Горілка шкодить боєздатности.

Совітський воєнний журнал „Красная Звезда" займається питанням, чи горілка причиняється до більшої боєздатности вояків. Ріжні совітські автори зазначували при описі боїв над озером Гасан, що тоді, коли червоноармійці не пили нічого, японські вояки діставали богато горілки. Совітські учені від 1921 року робили досліди в цьому напрямку. Два відділи перед походом діставали невеликі дози алькоголю, третій нічого. У висліді у першому відділі 24 не дійшло до означеної мети, у другому 28 лишилося в дорозі, а з третьої відпав тільки один. Ще наглядніше виступає шкідливий вплив алькоголю у летунів, які тратять орієнтаційні змисли та ослаблюють свою увагу. Стрільці та гарматчики пяні або на підпитку стріляють слабше і скоріше томляться. Зате горілка додає воякам сміливости і самопевности при ослабленій самоконтролі.

Кінова хроніка.

Совітська українська студія приготовила ювілейну звукову фільму „Співець українського народу" присвячену Шевченкові. В ній показані знимки тих всіх місць, де Шевченко перебував, починаючи від Кирилівки аж до орської твердині.

З нагоди 130 ліття уродин Гоголя у Києві зробили фільму „Сорочинський ярмарок". Фільма кольорова. Богато місця займають в ній краєвиди зі сходами і заходами сонця і ріжні побутові сценки, що розтягнули дію поза межі тексту. Автори фільми додавали всяких циганів і циганок з танцями, співами і ватрами, а останні моменти перетягнули. Гоголь у свому оповіданні дає на кінці енергійну коротку картину українського гопака, що так і заражає глядача своїм сміхом. У фільмі ця сцена трохи нудна.

Американська державна палата в Ню-Йорку признала совітську фільму „Професор Мамльов" з сильною антифашистівською тенденцією одною із трьох найліпших чужинних фільм за 1938 рік.

Уот Дісней, творець кольорових рисункових казок, купив від відомого бельгійського письменника Моріса Метерлінка право сфільмувати його „Синю пташку". Після довгих торгів він заплатив 30.000 долярів.

Мадярський письменник Отто Индік працює над сценарієм для Марти Еґерт і Яна Кепури. В останній хвилині подружжа пара акторів пересварилась: Еґерт домагається, щоб сценарій був веселий, а Кепура воліє драму. Кіновласники мусіли зложити комісію, щоби погодити розбіжний смак пари виконавців.

ГУМОР.

ПОДРУЖНЯ РОЗМОВА.

Жінка читаючи газету каже: — Знаєш, учені стверджують, що жінки живуть тепер пересічно на пять років довше...

Чоловік: — Дуже мене це тішить, бо тепер то ти напевно знайдеш час, щоб мені попришивати ґудзики.

ОЩАДНИЙ.

Пара наречених йде у великий дощ вулицею. Ольга каже: — Може би ми зайшли до каварні? Це так приємно сісти у затишньому кутку і дивитися як краплі скапують по шибах!

Роман: — Той самий вид можеш мати у себе в хаті. Дома у твоєї мами навіть кава ліпша.

ЗНАЙОМІСТЬ

— Чи ви справді хочете, Стефо, вийти за того молодого чоловіка, що недавно був у нас?

— Чомуж би ні?!

— Алеж ви знаєте його щойно тиждень! Чи це досить, щоб зважитися на таку поважну постанову?

— Ах, прошу пані, він вже такий не зовсім незнайомий. Моя приятелька минулого місяця була з ним заручена цілий тиждень.

МИСТЕЦТВО І ШКОЛА.

Одна малярка заїхала до одного малярського містечка і мешкала в домі одного місцевого учителя. Вона була захоплена помітивши у шкільній салі репродукцію янголів із Сикстинської Мадонни. За обідом вона почала хвалити вчителя за його добрий вибір. Гордий учитель відповів: Я сам винайшов цей образ і сам його там повісив, щоб нарешті мої учні зрозуміли, як не треба сидіти!

АМАТОР ТЕАТРУ.

Підчас вистави цікавої песи якийсь пан розмовляє голосно зі своєю сусідкою. Гадка, що сидить перед ним обертається звідти і каже:

— Я не розумію ні слова!

На це панок відповідає:

— Ви і не потребуєте того слухати, що я говорю до сеєї жінки.

Устриці зперед 2.000 років.

У південно-східній Англії істнує окреме товариство „Вина та їжі", що недавно запросило своїх членів на незвичайний обід. На ньому подавали устриці на черепашках з устриць зперед 2000 років. Їх залишили римляни на південних берегах теперішньої Англії, бо устриці вже тоді належали до улюблених римських ласощів. При нагоді якихось розкопів в місті Кольчестер знайшли там ці черепашки в прегарнім стані. Римляни облягали Кольчестер в I-ому віці по Христі, а устриці з того міста належать до найкращих у світі.

Телефонічний додаток.

У телефонічних будках Америки ріжні хитрі „механіки" придумали спосіб, як замість пяти центів вкидати ґудзик, щоб користуватися телефоном. Тому, що цього роду спосіб приносить телефонічному підприємству велику шкоду, тепер винайшли дзеркало з ріжними призмами, що освітлює незвичайно ясно рух того, що вкидає до автомату монету. Прохожі на вулиці можуть з віддалі перевірити, чи він справді кидає туди гроші.

Німецька реакція на заяву Чемберлена.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька опінія далі гостро реагує на вчорашню декларацію Чемберлена, якою він дав гарантії Румунії та Туреччині. На думку Німеччини Англія, не зважаючи на грецьку, чи румунську думку, накинула тим державам свої гарантії, бажаючи запрягти їх до возу своєї політики. Британська декларація гарантій для Греції та Румунії — заявляють у Берліні — не випливає з волі вдержати мир, але з бажання протиставитися оправданим життєвим інтересам Німеччини й Італії. Цим теж способом хоче Англія зєднати ті держави для себе прикидаючися миролюбивою, виключуючи сперше штучний неспокій.

Всі без винятку часописи переліцитовуються сьогодні в гострих словах супроти західних великодержав, закидуючи їм, що вони ведуть політику неспокою та опікуються Румунією і Грецією проти їх волі. Рекорд виступів проти західних держав бє „Фелькішер Беобахтер“, який у передовиці, написаній в незвичайно нагальному тоні та невибагливими словами, каже, що політика В. Британії є найгіршого роду імперіялізмом. Німеччина й Італія вже мають доволі впертих англійських претенсій до володіння над світом. Англія створює в Европі тільки зайве напруження, саботує природну еволюцію та втягає невинні народи у прикрі ситуації. Виринає питання, чи англійські політики втратили вже розум, чи їх обхопив може безприкладний цинізм. Британська політика змагає практично до привернення версальської системи насилля. Та на тих тенденціях розібється В. Британія.

„Ессенер Націонал Цайтунг“ доказує, що шлях, що його відбула Англія від Мінхену до своїх останніх декларацій є втечею перед спробою взяти участь у новому упорядкуванні Европи до політики „статус кво“ і розпучливої скандальної політики окруження. Тільки уряд, який боїться втратити свої впливи, тримається судорожно статус кво.

Гострі атаки на Рузвельта та його реакція

ЩОБ РЯТУВАТИ МИР, РУЗВЕЛЬТ ГРОЗИТЬ ВІЙНОЮ.

ВАШІНГТОН, ПАТ. В сенаті виголошено кілька промов, в яких промовці критикували і протестували проти войовничої політики Рузвельта. Сен. Жорж заявив, що просто не можна про те й думати, щоб прилучитися до приятелів Рузвельта в Парижі й Льондоні під цю пору, коли у Злучених Державах 11 міліонів безробітних даремне домагаються праці. Сен. Бріджс обвинувачував Рузвельта в поширюванні воєнної істерії в цілому краю. Сен. Вандерберг заявив, що Злучені Держави можуть заангажуватися тільки тоді, коли за прийняттям якихнебудь зобовязань впаде більшість 531 голосів членів конгресу. Промовець зголосив резолюцію, в якій пятнував войовничі декларації членів уряду, натякаючи в той спосіб недвозначно на промову державного підсекретаря Вельса, який заповів реформу закону про невтральність, щоб З. Д. П. А. могли доставляти на випадок війни потрібні матеріяли Франції та Англії.

Незалежно від тих голосів з гострою критикою інтервенційної політики Рузвельта виступив б. міністр закордонних справ Бріджс Кольбі і сен. Бора, який помістив у пресі отвертий лист до молодих американців.

З уваги на такі гострі наступи президент Рузвельт рішив боронити своєї політики і виголосив промову на панамериканському конгресі.

ПРОМОВА РУЗВЕЛЬТА.

Рузвельт заявив у своїй промові, що Америка осягнула успіхи, що довели до того, що рідня американських держав є поважною групою, яка може протиставитися світові, схвильованому неспокоєм своїм спокоєм і погодою духа. Рузвельт говорив багато про те, що американські держави вспіли осягнути між собою порозуміння завдяки великій ідеї спільноти народів. Старому краєві треба завжди війни, щоб відбути такі конференції, які в Америці відбуваються що пять літ. Натякаючи до становища Мусолінія та Гітлера у відомих европейських конфліктах, Рузвельт заявив, що Америка рішена втримати „пакс амерікана“, який не має слабих сторін.

„Маємо право сказати, що не повинна існувати організація світу, яка приневолила б наш край перебудувати себе на казарми. Не хочемо теж стати васалями імперії завойовників. Найліпшою обороною миру нашої півкулі є надія, що народи поза океаном зуміють визволитися зпід впливу ідей, які штовхають їх до війни. Ми маємо теж свої зацікавлення у світових справах і наша воля миру може бути теж така могутня, як наша воля спільної охорони“.

Як бачимо відповідь Рузвельта дуже слаба, наче своєрідний відступ.

—o—

УКРАЇНЦІ м. ЛЬВОВА!

Речинець до перегляду спису виборців минає в понеділок 17. ц. м. в год. 21-ій. Обовязково провірте, чи Вас вміщено у спис. Прочитайте розліплені по місті афіші, з яких довідаєтеся, до якої виборчої округи належите та де міститься льокаль Окружної Комісії Вашої Округи.

При вношенні рекламацій домагайтеся посвідки. Переглядати списи можна кожного дня в годинах: 10—12 і від 17—21, також і в неділю.

КОНФЕРЕНЦІЇ МІН. ЧЯНА З ЮГОСЛАВЯНСЬКИМ ТА МАДЯРСЬКИМ ПОСЛОМ.

РИМ, 14. 4. ПАТ. Міністр закордонних справ граф Чяно відбув конференцію з югославянським послом Крістічом і відтак із мадярським послом бароном Віляні.

—o—

СХВИЛЮВАННЯ У ФРАНЦІЇ ВИЇЗДОМ НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Паризька преса подає алярмові вістки про ситуацію на Середземнім морі, заявляючи, що воно стало невральгічною точкою міжнародньої ситуації.

Англійська влада вжила ріжних надзвичайних заходів для охорони дикуру.

—o—

ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В СИРІЇ.

Райтер подає зі Сирії, що в Дамаску відбулися сьогодні протиіталійські демонстрації арабів. У демонстраціях, зорганізованих, як протест проти окупації Італією Альбанії взяло участь 3.000 люда.

Німецькі комунікати твердять, що ці демонстрації зорганізувала французька влада.

—o—

МІН. БОННЕ ВИГОЛОСИТЬ НА ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ ПРОМОВУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Засідання закордонної комісії палати послів відбудеться в середу, 19. квітня. На тому засіданні мін Бонне виголосить промову на тему закордонної політики.

—o—

Мадярщина невдоволена із англійсько-французьких ґарантій.

БУДАПЕШТ, 14. IV. Мадярська Телеграфічна Агенція змальовує враження заяви Чемберлена й Даладіє у справі ґарантій для Румунії на підставі статті офіціозу „Пестер Льойд“, який пише, що крок Франції та Англії про односторонні ґарантії є нічим іншим, як тільки реалізацією політики бльоку спертого на військових підставах. Ці ґарантії не звертаються проти Мадярщини, бо вона у вчорашнім експозе мін. Чакія зясувала своє становище супроти Румунії, заявляючи, що Мадярщина респектує румунські границі. Ці заяви кидають тінь на спроби нормалізації мадярсько - румунських взаємин. Мадярщина домагається від Румунії тільки меншинного договору. Все ж таки румунська преса веде злобну протимадярську акцію та румунська влада переводить концентрацію свого війська на мадярському кордоні. Видно справи ґарантій не такі то дуже прості — натякує мадярський комунікат — коли сам „Дейлі Експрес“ пише в нинішній статті, що Семигород замешкує 2 міліони румунів.

Про румунську протимадярську пресову акцію та про румунську мобілізацію звернену проти Мадярщини пише „Берлінер Бьорзен Цайтунг“.

РОЗВЯЗАННЯ МАДЯРСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БУДАПЕШТ, 14. 4. ПАТ. На засіданні в премієра Телекія рішено розвязати парлямент. „Мадярорсаґ“ догадується, що палату розвяжуть 28. квітня. Одначе добре поінформовані кола звертають увагу на те, що того дня Телекі й Чакі будуть імовірно в Берліні, тому теж вони догадуються, що розвязання парляменту прийде коло 4. травня. „Мадярорсаґ“ довідується, що дата виборів буде устійнена на останній тиждень травня.

МАДЯРСЬКІ СТРАТИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярська урядова аґенція подала, що мадярська армія стратила підчас боїв у Карпатській Україні із січовиками: 72 убитих, 163 ранених, 4 вояків загинуло та 2 попало до неволі.

Календарець спортовця.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги між обома дружинами відбудуться в неділю 16. ц. м. в Перемишлі. Польонія цього року одна з найслабших дружин О. Ліги.

Україна мусить ці змагання вирішити у свою користь.

ЗОРЯ — П. К. С. У ЛЬВОВІ.

Змагання за мистецтво „Б“. класи нашої симпатичної ремісничої дружини „Зорі“ з найбільшим її суперником поліційним клюбом спортовим відбудуться в неділю 16. ц. м. в годині 11-ій передпол. на грищі Цитаделі.

УКРАЇНА — ҐРАНІТ.

Мистецькі змагання юніорів обох дружин відбудуться в неділю 16. ц. м. на грищі ТВР (біля Погоні) в год. 1-ій пополудні.

Як відомо, юніори України займають у своїй групі перше місце. Їх найгрізнішим конкурентом є юніори Лехії. Україна мусить сподіватися здобути у всіх змаганнях весняної рунди вигри і то у високім відношенні, щоб на випадок рівної скількости пунктів із Лехією мати краще відношення ворів.

Чеська й румунська делегація на гітлерівських парадах.

Президент Гаха візьме на запросини німецького уряду участь у парадах з нагоди 50-ття уродин Гітлера. Президент Гаха виїде в товаристві вищих чеських урядовців. Прага буде в той день прикрашена німецькими й чеськими прапорами, у школах не буде науки.

З Букарешту поїде велика делеґація під проводом б. премієра Вайди, воєводи Букавіну та секретаря румунської молоді. Крім того виїде теж велика прогулька румунських журналістів, яка огляне цілу Німеччину.

ПРОТЕКТОР ЧЕХІЇ ТА МОРАВИ ЗАМЕШКАЄ В ПАЛАТІ ЧЕРНІНА?

ПРАГА, ПАТ. Осідком уряду протектора Чехії буде палата Черніна, в якій давніше містилося чехословацьке міністерство закордонних справ.

Увага! Українці міста Львова!

У днях від 13-го до 17-го квітня у льокалях Окружних Виборчих Комісій виставлені до перевірки списи виборців до львівської Міської Ради. Можна їх перевірювати від год. 10—12 та від 17—21-ої.

Кожний українець-виборець знайде у тих днях тільки часу, щоб переконатися, чи його втягнули у спис. Коли ні — треба негайно рекламувати.

ПРАВА МАЮТЬ ТІ, ЩО ВМІЮТЬ ЇХ БЕРЕГТИ Й ОБОРОНЯТИ!

НОВИНКИ

НЕДІЛЯ

16 КВІТЕНЬ

От. ст. 3. квітня 1939.
1. Томина неділя. Никити.
Лат. 1. Біла неділя. Венедикта.
Сонце: схід — 4.30, захід — 18.19.
Місяць: схід — 3.33, захід — 15.42.

Завтра: 17. квітня. Понеділок.
От. ст. 4. квітня 1939.
Йосифа.
Лат. Аніцети.
Сонце: схід — 4.28, захід — 18.20.
Місяць: схід — 3.56, захід — 16.47.
Післязавтра: 18. квітня. Вівторок.
От. ст. 5. квітня 1939.
Теодула мч.
Лат. Аполльонія м.
Сонце: схід — 4.26, захід — 18.22.
Місяць: схід — 4.21, захід — 17.54.

—o—

— **До Вп. Передплатників „Діла" в Чехії і Моравії.** Наших Вп. Передплатників у Чехії і Моравії просимо вплачувати передплату на наш щоденник при помочі **блянко-складанки**, яку можуть набути у себе в кожному почтовому уряді (штука коштує 5 чеських сотиків). На тій складанці треба написати число конта **2.150** та фірму: **Banka cesko-slovenskych legii; Praha;** а на середній частині складанки: **передплата часопису „Діло", — Львів.** 1—3

— **Огляд преси.** На таку тему говоритиме п. Микайло Матчак у клюбі „Нової Хати" та „Орлу". Гутірка відбудеться дня 17. п. м. в год. 18. в домівці клюбу: Ринок ч. 39. 851

— **Вечір пісень та оперових арій співачки Олени Дмитраш** відбудеться дня 30-го квітня, а не — як було подано — 16-го квітня. При фортепіяні д-р Нестор Нижанківський.

— **Традиційне свячене** уладжує „Міщанське Братство" у Львові у власній домівці (Ринок ч. 42) в неділю 16. ц. м. в 12-ій год. вполудне.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі вигри: 10.000 зол. на ч. 21560 36078 49432; 5.000 зол. на ч. 18907 42412, 2.000 зол на ч. 35904 107543; 1.000 зол. на ч. 9533 12661 17294 19190 19483 18989 12931 81581 120795 121473 141212 146414; 500 зол. на ч. 4663 6006 82461 89662 92225 125792 135239 150097.

— **Перейшли на римо-католицьку віру.** Як подає КАП, в останніх тижнях перейшло на римо-католицизм 40 осіб з Березова, 70 з Блажова, 40 з Глинного, коло 70 з Біловежі — разом коло 300 осіб у тій околиці.

— **Курс ведення осель і півосель** улаштовує Студія Суспільної Праці у Львові в днях від 17. IV. до 27. V. для абсольвенток гімназій і семинарій. Лекції відбуваються в годинах від 16. до 19.30, оплата за курс 3 зол. Зголошуватися до 17. IV. до Дирекції Студії, вул. Зелена ч. 10.

— **Відобрали громадянство.** Повітове староство в Городку рішенням з 25. березня ц. р. до ч. А. Ц. 1/170/39 повідомило Андрея і Катерину Горбаль у Городку, що їх синові, 20-літньому Петрові відобрало польське громадянство на основі ст. 11, т. 2. закону про громадянство з 20. січня 1920 (Д. З. ч. 7, поз. 44).

— **Не був караний, лише притриманий.** У звязку з припиненням діяльности кружка „Орли" КАУМ у Городку дістаємо вияснення, що п. Роман Стець був кількакратно і тепер є лише притриманий під замітом протидержавної діяльности, а ніколи не був караний, як це помилково видруковано в „Ділі" з 4. ц. м. (ч. 77) у вістці п. н. „Припинили діяльність кружка „Орли" КАУМ у Городку".

— **Кілько лист зголошено до самоуправних виборів у Львові?** У виборчих комісіях у Львові зголошено 1 українську листу, 1 жидівську та 3 польські: 1) християнсько-народня, 2) католицько-народня, 3) ППС, професійних спілок та демократичного виборчого комітету. Як говорять, треба сподіватися ще кількох диких лист — польських та жидівських.

— **Зі судової хроніки.** По 4-тижневій перерві знову почався перед львівським військовим судом процес проти поручника Напарлінського, який на забаві в Раві Руській застрілив 2 особи. — Апеляційний суд затвердив присуд на Максима Федька, якого перемиський окружний суд засудив на 15 років вязниці за те, що він удушив Сенька Голиша. — Одного студента львівського університету засуджено на 10 місяців вязниці з припиненням на 4 роки за те, що він сфальшував на індексі підписи трьох професорів. — На 7 місяців вязниці з припиненням на 5 років засуджено танцюриста В. Кондрата, який відгрожувався своїй колишній любці, що убє її. — П. Панаса з Журавник засудили на 8 місяців вязниці за те, що він важко зранив ножем Ф. Шурґота.

— **Львівська хроніка.** М. Тинкалюк побив на Краківській площі А. Дмитраша та зломив йому руку. — П. Венґржин поранив ножем свою тещу Башинську. — На львівськім тсваровім двірці вкрали зі запльомбованого вагону 2 скрині тютюну. — 38-літній М. Вйонцек (вул. Дзялинських 7) помер нагло. — У брамі дому при вул. Клепарівській 3 найдено 14-денне немовля. — 15-літній М. Мазуркевич утік зі захисту для малолітніх на Замарстинові.

— **Процес спертий на познаках.** На виїздній сесії в Мостах Великих відбулася перед трибуналом окружного суду зі Львова триденна розправа проти підсудних: Теодора Батючка та Юрія Батючка за вбивство Юрія Малка. Ніяких свідків убивства не було. Слідство виявило лише, що підсудні жили в незгоді з убитим і відгрожувалися йому нераз, бо Малко міг зрадити їх „злодійські" — як каже акт обвинувачення — історії. Крім того поліційний пес завів поліцію до хати підс. Юрія Батючка. Трибунал під проводом судді Городиського засудив Теодора Батючка на 15 років вязниці; Юрія Батючка увільнив від вини і кари.

— **Краєва хроніка.** В с. Остобожі недалеко Угнова трьох невідомих грабіжників дісталося до хати Степана Бончовського, стерроризували присутніх і забрали 1.500 зол. і 3 доляри. — У Вербиці, пов. Рава Руська впав до збірника з т. зв. брагою в горальні 5-літній Павло Купич і важко попарився. Нещасливий хлопчик помер серед страшних мук по кількох годинах. — У Золочеві застрілився 30-літній інкасент міської електрівні Адам Роґовський. Причиною самогубства були матеріяльні клопоти. — В Рогачині, пов. Бережани згорів водно-турбіновий млин Е. Айґена з уладженням, вартости 14.000 зол. Причиною пожежі була коротка сполука електричних проводів. Млин був обезпечений на 10.000 зол.

— **Буревій над Тифлісом.** Над столицею Грузії Тифлісом перейшов сильний буревій, що заподіяв великі шкоди. Кілька домів зовсім ушкоджених. Пожежна сторожа забрала з них усіх мешканців. Підчас буревію згинуло 5 осіб. Буревій зірвав з державного будинку совітської Грузії пятираменну зорю. Метеорольоґи вияснюють, що причиною буревію був великий наплив холодного повітря до Грузії з підбігунових околиць.

— **Велитенська пожежа** вибухла в ночі зі середи на четвер у відомім промисловім осередку північної Франції Туркуен у великій прядільні Сінав. Не зважаючи на великі зусилля пожежної сторожі пожежі не вдалося згасити ще до полудня в четвер 13. ц. м. Фабрика згоріла зовсім разом із великими припасами. Матеріяльні втрати сягають кількох міліонів франків.

— **Герст задумує осісти в Мінхені.** Відомий власник найбільшого пресового концерну в Злучених Державах 75-літній Вілям Герст задумує осісти на постійний побут у Мінхені. Підчас свого останнього побуту в Мінхені Герст заявив, що хоче замешкати постійно в Мінхені до кінця свого життя, бо має там багато приятелів у мистецьких колах столиці Баварії.

— **Високі кари за поширювання фальшивих вісток.** Литовський уряд видав розпорядок зі забороною поширювати фальшиві вістки під загрозою кари високої гривни і безоглядної вязниці. На основі цього розпорядку деякі начальники повітів покарали вже деяких осіб карами по 5.000 литів гривни і 3 місяцями вязниці. Якщо покараний не зможе заплатити гривни, кару вязниці підвищують до 6-ох місяців.

— **Дві страшні залізничі катастрофи.** Недалеко Дніпропетровська на Сов. Україні трапилася велика залізнича катастрофа, до якої дійшло тому, що вантажний самохід з 25 робітниками вдарився з особовим поїздом. У катастрофі згинуло 5 осіб, 11 важко ранених бореться зі смертю у шпиталі. Г. П. У. арештувало шофера підозріваючи його за „саботаж". Друга катастрофа трапилася в Мексику, де недалеко Гвадаляхари вдарилися два поспішні поїзди. Перший поїзд наїхав на останні вагони другого поїзду, що мусів затриматися на шляху внаслідок ушкодження льокомотиви. Зпід звалищ витягнули коло 30 убитих і кількадесять ранених.

— **Самогубство на могилі матері.** На жидівськім цвинтарі в Александровичах знайшли на одній могилі тіло мужчини. Слідство виявило, що це Ернест Ельснер, який скінчив самогубством на могилі своєї матері. Причина самогубства невідома.

— **Страшний вибух у копальні залізної руди** в Арса в північно-східній Італії спричинив смерть 7-ох робітників. На місце катастрофи виїхали представники влади з префектом.

— **Таємний вибух в обсерваторії.** Аеронавтичну обсерваторію у Фрідріхсгафен знищив таємний вибух, якого причини дотепер не устійнено. Число жертв невідоме.

— **Смерть двох достойників у катастрофі.** Біля Петронель недалеко Відня трапилася самоходова катастрофа, в якій згинув особистий референт намісника Сейс Інкварта і старшина штабу ґен. Гамершмідта.

З кіна.

КІНО „АМПІР": ГОДИНА СПОКУСИ.

Це фільма зроблена на основі одної американської песи і вона вся психольоґічна, цікава передовсім для тих, що стежать за свиням діяльогом. Головною постатю є кабаретова артистка, що виходить заміж за молодого багатого дідича, рішаючи на селі перемінити ввесь свій дотеперішній спосіб життя. Вона входить у родину, що складається із старшої братової і молодшого жонатого шуріна. Вже від першого дня її приїзду вона відчуває ворожнечу братової, яка не вважає її за гідну старої „хліборобської" родини і водночас почуває себе дуже цікаво у товаристві молодшого брата свого чоловіка, який закохується в ній. Молода жінка при найкращій своїй волі не може втримати своєї рівноваги в родинній атмосфері, що стає щораз більше напружена. Щойно один трагічний момент приводить до свідомости несподівано закохану пару. Головні ролі грають: Джин Крофорд, Маргарета Салевен — зворушлива у хвилинах самопожертви, у мужеських ролях Мельвіль Даґлас і Роберт Юнґ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Про одну проблему і один допис.

Полагода української проблеми в Польщі визвала стільки ріжних проектів, що волова шкіра грубо за мала, щоби змістити їх бодай у скороченні. Є між ними менше й більше реальні, менше й більше ориґінальні, але один тільки придбав собі велику популярність, хоч має марку: „Маде ін ендеція". Він такий: Понад голови закукуріченої інтеліґенції подати згідливу руку поцтивому людкові. Популярність такої розвязки настільки велика, що аж дивно чому не знайшовся досі якийсь маляр, щоб цю ідею переніс на полотно. Як легко і яке вдячне поле до попису! По середині гурт льомброзівських типів у фраках, смокінґах, рясах, а що найменше в твердих „банячках" на голові. Один скреготче зубами, другий вигрожує кулаками, третій фабрикує бомбу, четвертий вимахує ножем, пятий крутить шнур і т. д. Над тією добірною компанією простягнена рука аж до другого кінця образу, де в куті стоїть застрашений рідною інтеліґенцією селянин і жде на змилування.

Цей проект не новий. Виплекали його ще перед війною ендеки, але по війні закинули як занадто толерантний.

Тепер час до часу видвигають нові проекти, характеру — більше на їх думку успішного: українців нема, русини діляться на поляків греко-католиків і заґродову шляхту, а горстка інтеліґентів то загалом не знати що. У їх пресі поцтивий людок довгий час виступав як український у лапках, часом виступає як руский або русінський, а останніми часами змінився на польсько-руського „хлопка".

Патент на цю останню назву має п. Амелія Лончинська, особа письменна, що виступає зі своїми капітальними дописами на сторінках „Слова Народового".

В числі з 15. квітня ц. р. є її великий допис „Ґдзе ґлови нема, там і оґон непотшебни" (наголовок відноситься не до її допису, а до Карпатської України і Галичини!). Пише пані Амелія про настрої на селі в Равщині, де як відомо живуть також і українці. Все було би в порядку, якби не... священство (очевидно греко - католицьке!). Під впливом тих бунтарів діються такі речі: Хто не їде до своєї крамниці, того напоминають у листах, а як поляки уладжують якусь забаву, то „теґож самеґо дня гасайом і „украіньци" в своім дому".

Щодо справи України і української проблеми, то поважні, „витравні", як каже пані Амелія, селяни висказуються так: „Нащо нам Україна? Кінь перед порожним жолобем не наїсться." „Якже прекрасно ясні трудноці нового політичного твору!" — захоплюється вона. І додає: „Ах! Гдиби-ж не ці ксенжа!.."

Чогож властиво хоче український селянин? — запитає читач.

Пані Амелія дає і на це відповідь.

Отже поцтивий людек хоче добробуту (хто його на світі не хоче?!) і... ендецького війта (так!). В її селі є 90% українців і всі як один муж розпинаються за ендецьким кандидатом на війта, але — далі на жаль сконфісковане — а ще далі стоїть таке: напевно знайдеться хтось вигідніший, а селяни підуть за ним, бо „наші поважніші хлопи, то нарід потульний і вміє резиґнувати". Себто швидко зрезиґнує з улюбленого кандидата-ендека, хоч може в душі буде лихословити, а серце буде потаємно кровавитись. „Рівно потульного і тихого вола як наш хлоп польсько-руський трудно знайти" — кінчить пані Амелія свій допис.

Піддаю останній вислів пані Амелії під увагу маляреві, що буде малювати образ розвязки української проблеми, щоб замість селянина поставив у куті полотна поцтивого вола.

А редакції „Слова Народового" раджу завести постійну рубрику: „Цьопя Амельця ма ґлос" — і там містити більше таких капітальних дописів.

Галактіон Чіпка.

Відозви й комунікати.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ДИТЯЧИХ САДКІВ У 1939 Р.

Зближається пора до підготови, заложення й ведення дитячих садків. Тою працею в першій мірі з правила повинні занятися місцеві Кружки Р. Ш. під проводом Повітових Союзів Кружків Р. Ш. або Повітових Кружків Р. Ш. Одначе до співпраці треба запросити конечно всі місцеві товариства й установи. Де на місці нема ще Кружка Р. Ш., там орґанізуванням дитячих садків повинні занятись інші українські установи, підчиняючи рівночасно зорґанізовані ними дитячі садки під нагляд Рідної Школи.

Як вступну працю до орґанізації дитячих садків треба вважати нараду батьків. Таку нараду можна відбути і без попереднього повідомлення староства на основі арт. 18. закону про зібрання з 11. III. 1932 Д. З. Д. ч. 48, поз. 450, але президія наради мусить усіх приявних особисто знати. На такій нараді треба: 1) списати батьків, що рішаються віддати свої діти до дитячого садка, 2) списати дітей, які будуть ходити до садка, 3) підшукати чисту, ясну хату з садом або при площі, 4) обміркувати спосіб харчування дітей у дитячому садку і 5) намітити провідницю дитячого садка й лікаря, що занявся б огляненням дітей у садку. При списуванні дітей до дитячого садка брати під увагу лише діти від 3. до 7. року життя.

Дитячі садки — це суспільна установа, що орґанізується на основі розпорядку Президента Р. П. з 22. IV. 1927 (Д. Р. П. з 30. IV 1927, ч. 40, поз. 354). На такому самому становищі станула й Кураторія ЛШО. у Львові і своїм обіжником із 2. I. 1935 ч. 35006/34 доручає шкільним інспекторам, щоб дитячим садкам не ставити перепон. Прохання на дозвіл дитячих садків треба вносити виключно до приналежного староства. Найліпше це робити за посередництвом Повітового Союзу Кружків (Пов. Кружка) Р. Ш. Зразок такого прохання й потрібних залучників поданий у книжці: „Українське Дошкілля". Тому кожна провідниця й кожний Кружок Р. Ш., чи кожна інша установа, що веде дитячий садок, повинні безумовно негайно набути книжку: „Українське Дошкілля" в Головній Управі Р. Ш., Львів, вул. Оборони Львова 12. Ціна 3.50 зол. і 0.50 зол. за пересилку.

Шкільна й адміністраційна влада погодилася на те, щоб Головна Управа Р. Ш. взяла виключний нагляд над усіми нашими дитячими садками. Тому кожний Кружок Р. Ш., чи інша установа, що хоче оснувати дитячий садок, має про це повідомити Головну Управу Р. Ш. — найліпше за посередництвом Повітового Союзу Кружків (Повітового Кружка) Р. Ш. У зголошенні подати: 1) місцевість (назву громади, почти, повіту), 2) час праці дитячого садка (від — до), 3) котра установа оснувала й веде дитячий садок і 4) яку платню (місячно) може діставати провідниця, чи пак подати взагалі умовини удержання провідниці.

Ті Повітові Союзи Кружків (Пов. Кружки) РШ., що орґанізували дитячі садки у своїх по-

вітах попередніми роками і мають у себе зареєстровані до праці місцеві провідниці, можуть їх і на цей рік самостійно анґажувати для свого повіту, але перед заанґажуванням мають їх зголосити Головній Управі РШ і заанґажовувати після апробати Головної Управи РШ.

Незалежно від цього кожна кандидатка на провідницю дитячих садків мусить зареєструватися в Головній Управі РШ. за посередництвом Повітових Союзів Кружків (Пов. Кружків) РШ.

В цій ціли кандидатки внесуть безпроволочно подання до Головної Управи РШ у Львові, вул. Оборони Львова 12, через Повітовий Союз Кружків (Повітовий Кружок) РШ. В поданні зазначити між іншим: чи, де і коли кандидатка відбула курс провідниць дитячих садків, чи, де і коли вела вже самостійно дитячий садок і які вимоги ставить за ведення дитячого садка. В поданнях треба конечно зазначити, в котрому повіті хоче кандидатка працювати, бо раз призначеного місця Головна Управа РШ. не буде зміняти. Подання вносити вже негайно.

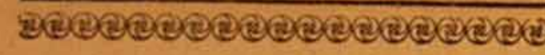
До подання долучити такі документи в оригіналі або відписі: 1) метрику або метрикальний витяг, 2) свідоцтво зрілости, 3) посвідку покінчення курсу провідниць дитячих садків, 4) свідоцтво здоровля, 5) життепис і 6) поручення повітової рідношкільної або іншої української установи.

Повітовий Союз Кружків (Повітовий Кружок) РШ перешле Головній Управі РШ. ті дані зі своєю письменною опінією про кожну кандидатку зокрема, а якщо кандидатки особисто не знає, то зажадає письменної опінії про неї від іншої повітової української установи.

Провідниці, що працювали в дитячих садках минулого року і їх документи є вже в Головній Управі РШ, нехай негайно зголосяться письменно до праці й цього року через Повітовий Союз Кружків РШ. (Повітовий Кружок) РШ.

Головна Управа РШ.

Зі судової салі.

ЗА ПОДІЇ У ВІЛЬКАХ МАЗОВЕЦЬКИХ.

В днях 13. і 14. ц. м. відбулася апеляційна розправа перед трибуналом карного апеляційного суду у Львові у складі: с. а с. Шуліславський, Ягодзінський і Вітошинський проти засуджених у першій інстанції за події у Вільках Мазовецьких. Трибунал признав апеляцію тільки деяким засудженим щодо вини і кари, а саме: увільнив 1) Гмерніцького Михайла і 2) Савку Теодора та зменшив кару 1) Голодові Миколі на 6 міс. (попер. 1 рік), 2) Чайці Стефанові на 5 міс., (попер. 1 рік), 3) Дроботієві Волод. на 6 м. (1 р.), 4) Демкові Павлові на 6 м. (1 р.), 5) Гнилюкові Стефанові на 1 р. 6 м. (2 і пів р.) і зачислив йому арешт від 1. XII. 1938, 6) Іванусі Марії на 6 м. (1 р.), 7) Коростілеві Грицеві на 1 р. (2 р.), 8) Кулиничеві Дмитрові на 8 міс. (1 р.), 9) Лемедзі Павлові на 6 м. (1 р.), 10) Мельникові Теодорові на 1 р. (18 міс.), 11) Морозові Василеві на 1 р. (2 р.), 12) Підлисному Іванові на 1 р. (2 р.).

Апеляції: Андрущак Парані, Домашовець Марії, Домашовець Парані, Гнилюк Парані, Івануси Теодора, Івануси Катерини, Коростіль Марії, Олини Миколи, Петруся Андрія, Петрусь Катерини, Ромаха Дмитра, Сенева Кирила, Танчина Теодора, Возняка Ілька, Закали Юстини, Зінків Марії — засуджених по 8 міс. вязниці, Хруща Михайла, засудженого на 1 рік вязн., Хрущ Анни, Іванини Миколи, Нечипора Степана, Періг Христини, Петруся Адама, Сенева Володимира, Труш Анни, Варги Йосифа, Вольфер Катерини — засуджених по 10 міс. вязн., Чайки Катерини, Домашівця Івана с. Семка, Петрусь Ольги, Стефанова Івана, Шарка Івана, Зінкова Степана — засуджених по 6 міс. вязн., Мороза Василя, зас. на 2 роки, Петрусь Насті, Видри Гаськи — зас. по 7 міс. вязн. і Савки Василя, засудженого на 3 роки вязниці, трибунал не взяв під увагу ані не припинив виконання кари, тому, що „це було б підтримкою анархії".

[illegible]онили адвокати: **д-р Перфецький Роман, д-р Шевчук Семен і д-р Богачевський Данило.** Обвинувачував прок. Соболевський.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори О. С. У. К. 28. III. ц. р. відбулися у великій салі українського „Сокола" в 11. год. рано Загальні Збори Окружного Союзу Українських Кооператив у Станиславові. На салі заступлених 108 кооператив (на 158 всіх членів-кооператив) і 120 гостей. Зборами проводив інж. В. Дутка, голова Надзірної Ради, секретарював п. Д. Онищук, секретар Надз. Ради. Цей останній по відкритті Зборів прочитав протокол з попередніх Заг. Зборів. Принято його без дискусії одноодушно. В заступстві хворого ревізора п. Гурана, якому Збори ухвалили вислати побажання скорого повороту до здоровля, реферував ревізійне звідомлення дир. Грабар з РСУК. Важніші дані цього звідомлення: Окр. Союз має 3 гуртівні (Станиславів, Товмач, Делятин) і 6 детайлічних крамниць (Делятин, Дора, Ямна, Микуличин, Татарів, Ворохта). Зріст торгу в 1938 р. перевищає на 21% висоту торгу в 1937 р. Торги товарами і продуктами піднеслися до висоти 3,322.000 зол. Достава збіжа збільшилася на 88%, достава яєць не змінилася, достава живини збільшилася на вагу на 42% — все в порівнанні в 1937 р. Доривочно ведено торг прядивом (усього 86 тон). Союз збільшив власні фонди на 11,5% і поменшив чужі фонди на 14,5%. Організаційний відділ (пропаганда, навчання, інструкція та люстрація) зужив на свою працю 1.126 днів. Зиск у сумі 3.189,98 зол. невеликий через нерентовність деяких відділів у долині Пруту та дуже низьку калькуляцію товарів. По ревізорському звідомленні дир. інж. І. Семенчук склав звіт в імені Дирекції ОСУК. Цей звіт був доповненням деяких точок попереднього звідомлення. Від Надзірної Ради (чому не було на салі всіх її членів?) дир. Вісьневський, голова Ревізійної Комісії, ствердив загальний зріст і дальший розвиток у всіх ділянках праці ОСУК в 1938 р. та поставив внесок на абсолюторію для органів Союзу. В дискусії брало участь 17 кооператорів. Важніші видвигнені справи — це справа як не закупу, то винайму млина, справа влаштування власної масарні, справа несовісної конкуренції жидів (туманять 15% (!) опустом на шкуру, продають папероси „Калина" по ціні нижчій від фабричної та викликують дезорієнтацію в малодушних). Виявляється конечність здвоїти пропаганду й освідомлювання серед низових кооператорів. Дирекція відповіла на низку піднесених, менше цікавих справ. Вказала головно на малу торговельну карність низових кооператив супроти Союзу (47%) і закликувала до направи цього стану та віри в провід. У висліді дискусії одноодушно признано абсолюторію завідуючим органам ОСУК. На пропозицію Надз. Ради принято внесок перелити зиск до запасного фонду. З біжучих рахунків виплатить на добродійні й культурно-освітні цілі 1.875 зол. Відтак ухвалено запроєктований Дирекцією буджет на 1939 р. Двом членам Надз. Ради й 1 заступникові кінчилась їхня каденція. Вибрано тих самих (інж. Дутка, дир. Мартинець і п. Барабаш зі Старих Богородчан). Членами Ревізійної Комісії вибрано теж давніх її членів (о. Ганушевський, дир. Вісьневський, м-р Савчак). Заг. Збори закінчилися в 16 год. відспіванням нац. гимну.

„Фізика XIX століття і фізика XX століття". На цю тему виголосив проф. Б. Скоробогатий реферат у салі „Української Бесіди" в неділю 2. 4. п. р. Прелеґент висував доступно для всіх підставові зміни, що зайшли в науковому підході до фізичних явищ у клясичній фізиці по проголошенні новітніх подій. Дуже ясно й уміло проведена ілюстрація цих змін надала рефератові не тільки популяризаторської вартости, але й мило вражала своїм літературним шліфом і досконалим способом виголошення. Жаль, що так мало публики було на салі. Ширша публика могла б була познайомитися з новою українською термінольоґією з цієї ділянки.

Вибори до міської самоуправи. Український Виборчий Комітет скликав до салі „Сокола" на год. 12. в дні 2. 4. зібрання за поіменними запрошеннями. На салі зійшлося багато громадян. М-р О. Крушельницький пригадав речинці виборчих чинностей. Вибори назначені у нас на 7. травня. Місто поділене на 10 виборчих округ та на 28 обводів голосування. Другим промовцем був інж. І. Семенчук, що в гарній, річевій промові порушив справу активної участи у виборах. П-і Рубчакова палкими словами закликала жіноцтво виконати виборчий обовязок. Проф. Даниш подав адреси окружних комісій, де треба переглянути списи виборців. Український Виборчий Комітет урядує в домівці „Української Хати" при вул. Сапіжинській ч. 23. Як довідуємося, громадяни цікавляться виборами та звертаються до Комітету з різними справами дуже чисельно. Всупереч вісткам, що ще давніше появилися в чужій пресі про виборче порозуміння всіх національних груп у Станиславові. Комітет не ввійшов у ніякі порозуміння і вносить власні лісти кандидатів.

Український магазин взуття відкрила 1. 4. фірма Н. і А. Гарасимів при площі Міцкевича ч. 11. Це перша та одинока наша крамниця з мужеським, жіночим і дитячим взуттям у Станиславові. На складі є товари для міста і для села. Приміщення фірми в центрі міста позволяє сподіватися, що всі українці міста й околиці відвідають крамницю і стануть її клієнтами. Нову фірму вітаємо і бажаємо їй гарних успіхів.

рок.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Заборона святкувати память Шевченка. Кременецьке старосто заборонило уладити свято в честь Шевченка в с. Рудка і Ридомель, кременецького повіту, не подаючи ніяких мотивів заборони.

Шевченкова академія у Кремянці. Заходами Громадського Комітету уладжено 26. березня у Кремянці Шевченкову академію. На її програму складалися: реферат М. Диминча „Т. Шевченко як індивідуальність"; деклямації: „Якби ви знали, паничі", „Три літа", уривок з повісти „Княгиня"; хорові точки: „Заповіт", „Вітер в гаї нагинає", „Вечір", „Широкая, високая долино моя" і „Гамалія", виконані мішаним хором під орудою Ю. Кульчицького; сольовий спів: „Чого ти ходиш на могилу", „Гетьмани" і „За сонцем хмаронька пливе" (дует). Відомий бандурист К. Місевич виконав на бандурі думу „Вилітали орли". Добре вражіння на глядачів зробила інсценізація поеми „Черниць" в уладі В. Ковальчука; титулову ролю відтворив М. Осовський. Простора саля кременецького ліцею була переповнена по береги українським громадянством, серед котрого було багато селян.

Ревіндикація в Рудці. До с. Рудки за Кремянцем ні недавно приїхали бережецький війт, секретар гміни і комендант поліційної станиці, скликали до школи православних селян і стали намовляти їх переходити на римо-католицтво, обіцюючи новонаверненим різного роду привілеї. На заінчення запропонували охочим змінити обряд залишитися в школі, а решті вийти. Тоді всі як один покинули школу. Подібну акцію ведуть і в інших місцевостях бережецької гміни, але поза одиничними випадками місцеве населення ставиться до того неґативно.

Аґітація за новим стилем. Недавно приїхав до с. Загаєць, кременецького повіту, урядовець з гміни Дедеркали, скликав місцевих православних селян і став намовляти їх пристати на новий стиль. Присутні живо дискутували порушене питання і між не погоджувалися з виводами гмінного пропаґандиста.

Спорт.

ВЕСНЯНИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ РЕМІСНИЧО-РОБІТНИЧОЇ І КУПЕЦЬКОЇ МОЛОДІ

Старшина Кружка „Орлів" ім. Князя Ярослава Осьмомисла у Львові повідомляє що весняний біг навпростець реміснично-робітничої і купецької молоді відбудеться в неділю 23. квітня ц. р. на Погулянці за Личаківською рогачкою.

Траса бігів: 1) Молодь до літ 15: 1-ша група [illegible] 800 м. 2) [illegible] ще заавансовані) 1000 м., 2-га група [illegible] до літ 18: 1-ша група 2000 м., 2-га група [illegible] лодь до літ 21: 1-ша група 3000 м., 2-га група [illegible] 4) Понад 21 рік: 1-ша група 3000 м., 2-га група [illegible]

Порядок дня: Збірка змагунів у Реміснич[illegible] при вул. Пасічній 2 (Пісочна) від год. 8—10.30 [illegible] Год. 10.30 [illegible] ськї оглядини і роздача порядкових [illegible] звіт змагунів і відкриття бігу. Год. 11. Початок [illegible]. Год. 12.30 вручення дипломів [illegible] реміснично-робітничої і купецької молоді навпростець [illegible] Львова з рік 1939 першуним [illegible] стартів буде поданий на місці.

Зголошення [illegible] Кружка бр. Сеник у канцелярії Реміснич[illegible] вул. Рутовського 22, 3-тій поверх, [illegible] 1939 року.

Старшина Кружка.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 15. 4. год. 7.30 „Оборона Ксантипи“.

Неділя 16. 4. год. 3.30 „Маскарада“; год. 7.30 „Оборона Ксантипи“.

Понеділок 17. 4. год. 8. „Маскарада“

Вівторок 18. 4. год. 7.30 „Оборона Ксантипи“.

Середа 19. 4. год. 7.30 Великий концерт п. н. „Артисти Львова на Ф.О.Н.“

Театр Рівнородностей.

Субота 15. 4. год. 7.30 „Дзідзі“.

Неділя 16. 4. год. 3.30 „Дзідзі“; год. 7.30 „Дзідзі“.

Понеділок 17. 4. год. 7.30 „Дзідзі“.

Вівторок 18. 4. год. 7.30 „Дзідзі“.

Середа 19. 4. вистави нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЖОВКВА:
15. IV. Кирка з Льолею
16. IV. Цариця Грузії.

РАВА РУСЬКА:
17. IV. Циганське кохання.
18. IV. Цариця Грузії.
19. IV. На полі крови.
20. IV. Пригода в Черчі.
21. IV. Найвірніший чоловік.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОКАЛЬ:
15. 4. Невольник.
16. 4. За молдавський престіл.
17. 4. Пісня Бескиду.

ПЕРЕМИШЛЬ, саля Нар. Дому:
18. 4. Дай серцю волю.
19. 4. Пісня Бескиду.
20. 4. Невольник.
21. 4. За молдавський престіл.
22. 4. Гетьман Полуботок.

САМБІР, саля Української Бесіди.
23. 4. Дай серцю волю.
24. 4. Пісня Бескиду.
25. 4. Невольник.
26. 4. Безталанна.
27. 4. За молдавський престіл.
28. 4. Мати наймичка.
29. 4. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Хвилина спокуси“.
АПОЛЬО: „Встань і борись!“ (Роберт Тейлор, Волес Бері).
АТЛЯНТИК: „Право проф. Лідсея“ (Едвард Робінсон).
БАЙКА: „Гайді“ (Шерлі Темпль).
БАЛТИК: „Вязниця без крат“.
ВАНДА: „Фордансерки“, „Втікач із Сен Квентін“.
ГРАЖИНА: „Христинина брехня“.
ЕВРОПА: „Кібіц“.
КАСИНО: „Великий вальс“ із Люїзою Райнер.
КОПЕРНИК: „Доктор Мурек“.
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері“.
МЕТРО: „Ікс 27“ з Марлено Дітріх, „Романтичний міліонер“.
МІРАЖ: „Фльоріян“ на осн. Родзевичівни.
МУЗА: „Марія Антоанета“.
ПАКС: „Пригоди Томи Соєра“.
ПАЛЯС: „Волоцюги“ (Шекко й Тольбой).
ПАТРІЯ: „Нічні метелики“.
РАЙ: „Забута мельодія.
РІЯЛЬТО: „Молодий ліс“.
РОКСІ: „Границя“.
СВІТ: „Королева передмістя“.
СВЯТОВИД: „Аларм“, „Кадетські фіглі“.
СТИЛЬОВЕ: „Ґунга Дін“.
ТОН: „Долина гігантів“, „Рапсодія“
УТІХА: „Проклятий скарб“ і ревія.
ХИМЕРА: „Нанон“ з Еріною Ван.

ФОТОПЛЯСТІКОН
(пл. Марійська ч. 5)
„Севіля, Гранада, Кадикс, Кордова, Херес“.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 15. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика в пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика в пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструм. дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Комунікат Рільн. Т-ва, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: Як Варварка пекла великодні баби, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літерат. хроніка, 16.35 Спів. речіталь у супр. форт., 17.10 Бразилійські спогади, 17.28 Концерт солістів, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спорт. гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, словно-муз. авд. про Конопніцку, гутірка для молоді про Вильно, 19.15 Розр. концерт, сальон. орх., муж. хор, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Десять літ пробоєвників, муз. авд. з Брюселі, 22.00 Танк. музика у вик. орх., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 16. квітня 1939.

7.20 Військ. орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільних продуктів, капеля, 8.45 Поздоров, скринька, пісні, 9.15 Трансм. з Ліди, 11.45 Огляд видань, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, симф. орх., форт., 13.00 Вийвятки з творів Пілсудського, 13.05 Червенські Городи, 13.15 Орх., 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Косцюшкове повстання, літ.-муз. авд., 16.30 Форт. речіталь Лілі Барані (Мадярщина), 17.00 „Воскресення“ орат. Перосія, хор, трансмісія з Ватикану, 18.20 Репортаж із світової вистави в Нюйорку, 18.35 Коли людина старіється, весела літ.-муз. авд.; у перерві в год. 19.25 Хвилина бюра студій, 20.20 Спорт, політ. огляд, веч. денник, метеорольог. вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.25 Гостинниця Під левом, 21.50 Спорт. вістки, 21.55 Програма на завтра, 22.00 „Кафе Шантан“ кабарет, 22.40 Танк. музика в пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 17. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з плит, 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Хижаки полюють день і ніч, 11.15 Сальон. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Вистава торг. хутра, Відповіди на актуальні питання, 13.30 „Ґріґ“ авд. для гімназій, 14.00 Концерт базань, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Вінцук — адютант“, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Суспільні науки, 16.35 Віол. сонати, 17.15 Гутірка, 17.30 Зі співаника Монюшка, сопран, меццосопран, баритон, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Із пограниччя літератури та фільософії, 18.20 Здоровля сільської жінки, 18.30 Вильно будує памятник Пілсудському, 18.35 Дуэта орх., пов. квартет, 20.35 Інформ. авд., 21.00 Розр. концерт, 22.00 Літер. новини, 22.20 Спорт, 22.25 Осьвітлення львівської вулиці, 22.40 Із спікерового альбуму, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 18. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл, 11.25 Пісеньки з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Сельські вечері в Побиниі, Пісні у вик. Шмерхевської-Прийомової, мецосопран, з супр. форт., 14.30 Огляд останніх українських видань, виг. д-р М. Гнатишак, 14.45 Загальна гигієна села, 14.55 Біржа, господарські вістки, 15.00 Увага, гутірка Старого Доктора для молоді, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Клярнетові твори в супр. форт., 16.45 „Сафарі“ репортаж із Середущої Африки, 17.00 Давня музика у вик. хору, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: „Відповідний добір бараболь“ гутірка інж. М. Задвірного, Кооперативна хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., спів, скрипка, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт: орх., форт., 22.00 Із найновішої літератури про відбудову Польщі, 22.15 Жезнічек: Квартет д-моль, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 15. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Військ. орх., 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.15 Розр. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 18.15 21.15 22.00 Циг. музика, 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 19.50 Українські вістки, 20.10 Орх., сол., 22.20 Шотляндська танк. музика, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Оп. мельодії, МІЛЯНО 21.00 Муз. комедія, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 19.15 Пісні, 20.00 (після комунікату) концерт квартету, 22.10 Кабарет, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 „Льодолета“ оп. Масканіі, СОФІЯ 17.00 Танки, 17.30 Популярна музика, 18.15 Квартет мандоліністів, 18.45 Легка музика, 20.00 Спів.

Неділя, 16. квітня 1939.

БЕРЛІН 19.20 Розр. музика, 20.15 Веселий вечір, орх., сол., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Спів, 18.35 Циг. музика, 21.10 Форт. твори Ліста, 22.00 Концерт, у перерві в год. 22.40 Комунікати, ВІДЕНЬ 19.00 Смичк. квартет ц-моль Брамса, 19.50 Українські вістки, 20.10 „Дівчина зі Ст. Гор“ оп. Кашніга, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.10 Італ. оп. арії, 18.40 „Поліфем“ оп. А. Аріості, 20.15 Концерт, МІЛЯНО 17.00 „Воскресення“ ораторія Перосія, 22.10 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.20 „Ле Медесен Воляв“ фарса Мольєра, 19.15 Легка музика, 20.30 Концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, пісеньки, 21.00 Сучасні пісеньки, САРБРІКЕН 20.10 „Клівія“ оп. Досталя, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Льоенгрін“ оп. Ваґнера.

Понеділок, 17. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Спів, 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.00 Скрипка, 19.20 Циг. музика, 20.30 Оп. орх., 22.00 Сальон. квінтет, ВІДЕНЬ 18.15 Нар. музика, 19.50 Українські вістки, 20.10 Симф. концерт, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 18.35 Соната есдур оп. 26 Бетовена, 20.10 Концерт-фільм твори Р. Штравса, ДРОЙТВІЧ 22.30 Дуэта орх., сучасна брит. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Хор. музика, 20.30 „Ли От“ оп. Івена, РИМ 17.15 Скрипка, 21.40 Сольо на арфі, 22.25 Розр. музика, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 Спів, 22.00 Танк. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.40 Пісеньки, розр. музика.

Вівторок, 18. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Парада інструментів, розр. концерт, 20.15 Фільм. і танк. мельодії, 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 19.00 Пісні й твори сучасних композиторів, 19.50 Українські вістки, 20.10 Концерт Ґріґ, Штравс, Вольф-Ферарі, Гуно, 22.20 Політ. огляд, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.55 Вістки, 14.00 Муз. всячина, 18.15 Квартет, 19.00 Політ. огляд, 22.30 Квінтет, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 „Нерон“ оп. Аріґа Бойта, ПАРІ ПТТ 20.30 Вечір опер: „Ле пантен де Віолет“ Адама, „Роз-Мус“ Левока, „Портрет де Манон“ Массенета, РИМ 17.15 Танк. музика, СОФІЯ 17.30 Розр. муз., 19.50 Концерт болг. квартету, 20.55 Рос. романси.

Біржа.

Львів, 14 квітня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 89.57—89.65, Доляри америк. 5.28.25—5.31.50, Доляри канад.— 5.56.00—5.29.00, Фльор. гол. 280.35—282.82 Франки франц. 14.02—14.14, Франки шв. 119.30—119.50, Фунти англ. 24.97—24.97 Гульд. данц. 99.75—100.25, Кор. данські 110.65—111.43, Корони норв. 124.40—125.42 Корони шведські 127.5 —128.62, Лїри іт. 17.00—17.90, Марки фінляндські 11.00—11.02 Марки нім. срібні 81.50.

Акції.

Банк Польський 124.00, Цукор 19.00—19.50, Вугіль 39.50—39.00, Лільпоп 96.50—97.00, Моджеїв 22.25—21.00, Островець 79.50—80.00, Стараховичі 36.00—35.75, Жирардів 63.50—63.00, Габербуш 71.00.

Папери.

4 і пів внутрішня 64.75—63.75, 3 інвест. 1 ем. 87.50, серія 90.00—90.00, 3 ем. 0.50 серія 90.00—89.00, 5 конверсійна 64.15 5 колійова 68.00—66.25, 4 прем. дол. 41.50 4 консолідаційна 65.00—64.50.

Тенденція неодностайна.

Ціни „Маслосоюзу“.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	3.25
1 кг. масла дес. бочк. включно з оп.	3.30
1 л. молока	0.17—0.18
1 кг. яйць	1.05

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця сильна.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вставках . . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, вінчання і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 450.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.